

Møte onsdag den 14. november kl. 10

President: Kari Lise Holmberg

Dagsorden (nr. 13):

1. Spørretime
 - muntlig spørretime
 - ordinær spørretime (nr. 2)
2. Referat

Presidenten: Representantene Åse Gunhild Woie Duesund, Eli Sollied Øveraas, Siri A. Meling, Øyvind Korsberg, Ivar Østberg, Synnøve Konglevoll og Ingvild Vaggen Malvik, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Den innkalte vararepresentant for Rogaland fylke, Ingrid Fiskaa, er forhindret fra å møte under representanten Hallgeir H. Langelands permisjon i dagene 14. og 15. november, på grunn av utenlandsopphold.

Andre vararepresentant for Rogaland fylke, Helga Eggebø, innkalles for å møte i permisjonstiden. – Det anses vedtatt.

Helga Eggebø er til stede og vil ta sete.

Det foreligger to permisjonssøknader:

- fra representanten Ivar Kristiansen om permisjon i tiden fra og med 14. november til og med 16. november for å delta i møte i Den arktiske parlamentariske komite i Zykytyvkar i Russland
- fra Kristelig Folkepartis stortingsgruppe om permisjon for representanten Arne Lyngstad i dagene 14. og 15. november for å delta i Nordiske dager i Berlin, arrangert av den norske ambassaden i Berlin og den tyske Bundestag

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknadene behandles straks og innvilges.
2. Vararepresentantene, for Nordland fylke May Anne Brand og Nord-Trøndelag fylke Astri Wessel, innkalles for å møte i permisjonstiden.

Presidenten: May Anne Brand og Astri Wessel er til stede og vil ta sete.

Valg av settepresident

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges en settepresident for Stortingets møter i inneværende uke – og anser det som vedtatt.

Presidenten ber om forslag på settepresident.

Oddvard Nilsen (H): Jeg foreslår Elisabeth Røbekk Nørve.

Presidenten: Elisabeth Røbekk Nørve er foreslått som settepresident. – Andre forslag foreligger ikke, og Elisabeth Røbekk Nørve anses enstemmig valgt som settepresident for inneværende ukes møter.

Statsråd Børge Brende overbrakte 2 kgl. proposisjoner (se under Referat).

Sak nr. 1

Spørretime

- muntlig spørretime
- ordinær spørretime

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at følgende regjeringsmedlemmer vil møte til muntlig spørretime:

- statsråd Valgerd Svarstad Haugland
- statsråd Odd Einar Dørum
- statsråd Børge Brende

De annonserte regjeringsmedlemmer er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

De representanter som i tillegg til de forhåndspåmeldte ønsker å stille hovedspørsmål, bes om å reise seg. –

Vi starter da med første hovedspørsmål, fra representanten André Kvakkestad.

André Kvakkestad (FrP): Jeg ønsker å stille justisministeren et spørsmål.

I dagens Dagbladet blir det vist til at en far har voldtatt sin sønn på Ila landsfengsel mens han sonet sin pedofilidom nr. 3. Rettspsykiater erklærte i 1997 at det forelå en kvalifisert fare for gjentakelse. Likevel valgte en å ikke ha tilsyn ved besøk, og en valgte også å gi mannen permisjoner.

Vil statsråden treffe tiltak for å få strammet denne praksis inn, eller forsvarer justisministeren denne praksis for besøk og permisjoner som gjeldende politikk for Regjeringen?

Statsråd Odd Einar Dørum: Vi reagerer selvfølgelig alle med sterke følelser og med avsky overfor overgrep mot barn. Og den saken som representanten viser til, er jo nå en sak for domstolene.

Jeg vil selvfølgelig gå igjennom de regler vi har, for å være helt sikker på at de gir den best mulige beskyttelse for den svakeste part, nemlig barnet.

André Kvakkestad (FrP): Man ser at her har det vært gjentakelse på gjentakelse på gjentakelse. De tiltak man vanligvis anser å være de gjeldende, har åpenbart ikke virket. Vil statsråden se på behovet for andre tiltak i slike tilfeller, som f.eks. kjemisk kastrering?

Statsråd Odd Einar Dørum: I det forrige storting var det bred tilslutning til en forsøksordning med det som representanten kaller kjemisk kastrering. Og det skal – etter det jeg vet – være gjort forberedelser til å iverksette et slikt forsøk ved et norsk fengsel. Jeg vil følge opp kunnskapen fra det forsøket for å ta det med meg.

Men jeg vil understreke nok en gang representantens anliggende, at den svakeste part, barnet, må beskyttes.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Trond Giske (A): Jeg har et spørsmål til kulturministeren.

I nær 100 år har vi i Norge hatt ulike leksika, ulike oppslagsverk, som har vært en kilde til informasjon og kunnskap for både barn, ungdom og voksne. I internettalderen har det vist seg at grunnlaget for salg av slike oppslagsverk ikke lenger er til stede på samme måte. Internettalderen har heller ikke gitt et marked og et betalingsystem som gir grunnlag for å opprettholde slike kunnskapsbaser.

Regjeringen Stoltenberg tok derfor initiativ til et anbudsutkast hvor ulike aktører kunne tilby en kunnskapsbase som kunne være gratis for skoler, for studenter, for læresteder og for biblioteker. På den måten ville vi ta vare på den kunnskapsarven og den kulturarven som dette representerer. Nå har regjeringen Bondevik lagt denne saken død. Mitt spørsmål til kulturministeren er: Hvorfor er saken lagt til side?

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Det er ikkje korrekt det spørsmålsstillaren sa på slutten, at Regjeringa har lagt saka død. Det har Bondevik-regjeringa ikkje gjort. Dette er ei sak som statsråd Clemet har hovudansvaret for.

Regjeringa har for det fyrste vedtatt at dei anboda som låg der, ikkje var gode nok til at vi kunne seia ja til dei. Det har vore ein lang runde. Vi har hatt Bing-komiteen, som representanten kjenner til. I fyrste omgang kunne dei ikkje koma med noka anbefaling. Ein sende dei ein del tilleggsspørsmål, der svara vart gitt til Regjeringa rett etter regjeringsskiftet. Etter ei heilskapleg vurdering har vi funne ut at dei to anboda som låg der, kunne vi ikkje seia ja til. Men Regjeringa har vedtatt at ein skal innleia ein aktiv dialog, m.a. med dei aktuelle tilbydarane, for å vurdere korleis denne kunnskapsdatabasen kan inngå i ein nasjonal kunnskapspolitik. Denne saka vil vi altså forfølga, og eg vonar at vi kan koma fram til eit resultat som blir til beste for oss alle.

Trond Giske (A): Jeg takker for svaret.

Det er interessant det kulturministeren sier, for det er stikk i strid med det som utdanningsministeren uttalte til mediene for kort tid siden. Da var det et kostnadsspørsmål, og det var grunnen til at denne saken var lagt bort.

De som har inngitt tilbud i denne saken, har ikke blitt innkalt til noen dialog – ikke blitt innkalt til noe møte – men har tvert imot fått beskjed om at saken er lagt bort. I går holdt Kunnskapsforlaget, som er en av anbudsgiverne, styremøte og besluttet å permittere sine ansatte og legge sin internetbaserte oppdatering på is, nettopp fordi Regjeringen har vært så defensiv i denne saken.

Spørsmålet mitt er: Er dette nye signaler fra Regjeringen om at de som har lagt inn tilbud, nå kan forvente å bli innkalt til diskusjoner og til dialog, med det resultat at

vi kommer fram til en kunnskapsbase som kan legges ut gratis for elever, studenter og biblioteker?

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Eg vil understreka at dei signala som eg kjem med no, ikkje er nye. Eg refererer til eit regjeringsvedtak, og det er eit vedtak som sjølvstilt og undervisningsministeren skal følgja opp.

Kva dialog undervisningsministeren har hatt med dei ulike aktørane, har sjølvstilt ikkje eg detaljkunnskap om, for det er ikkje eg som følgjer saka vidare. Men vi skal gå inn i ein aktiv dialog, og vi har eit ynske om å kunna ta vare på kunnskapsbasen. Men det var sjølvstilt og eit kostnadsspørsmål. Dei anboda som låg føre, var ikkje i tråd med dei føresetnadene som låg der, og anboda var òg relativt dyre. Men den dialogen skal bli tatt opp, og det er undervisningsministeren i full gang med.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – Eirin Faldet.

Eirin Faldet (A): Mitt oppfølgingsspørsmål går til statsråd Odd Einar Dørum.

I valgkampen var Odd Einar Dørum svært opptatt av en nasjonal kunnskapsbase og engasjerte seg aktivt i denne saken. Han gikk til valg på slagordet «Dørum leverer». Mitt spørsmål er: Synes Dørum at han har levert i denne saken?

Statsråd Odd Einar Dørum: Jeg må innrømme at representanten har et meget godt spørsmål.

Det er slik at når man er justisminister, så har man mulighet til å gi uttrykk for sitt syn i de sammenhenger som Regjeringen har, og jeg har ikke noe å tilføye til det som kulturministeren nettopp har svart. Men jeg skjønner jo at representanten, basert på hva jeg har sagt i det offentlige rom, hadde grunn til å stille spørsmålet til meg.

Presidenten: Rolf Reikvam – til oppfølgingsspørsmål.

Rolf Reikvam (SV): Jeg vil følge opp i forhold til kulturministeren.

I svaret til Trond Giske sa kulturministeren at hun ville gå inn i en aktiv dialog, og hun håpte dessuten på at de skulle komme fram til et resultat. Når en går inn i en aktiv dialog, har en vel visse formeninger om hva en slik dialog skal inneholde. Dessuten går jeg også ut fra at når en håper på et resultat, så har en visse formeninger om hva et slikt resultat skal innebære.

Da blir spørsmålet: Vil statsråden legge til rette for at vi kan få en digital kunnskapsbase, dvs. at en satser alle ressurser og krefter på å få til en avtale, enten med et enkelt forlag eller med en gruppe forlag, med de ulike tilbyderne, slik at vi kan få ut en digital kunnskapsbase, og gratis for dem som ønsker å bruke den? Er det dette statsråden håper å få til? Det er viktig å få vite om statsråden ønsker å gå inn i en slik dialog, eller om det bare er tomme ord.

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Eg er vel nøydd til å gjenta meg sjølv.

Eg har fyrst lyst til å beklaga at sidan det ikkje er eg som har ansvaret for å følgja opp denne saka, har eg ikkje detaljkunnskapen om korleis den dialogen vil bli. Det er det statsråd Kristin Clemet som har ansvaret for. Ein får heller nytta høvet til å spørja ho i neste omgang om korleis ho har tenkt å gå inn i ein aktiv dialog. Men Regjeringa har vedtatt at ein skal gå inn i ein aktiv dialog. Difor kjem den ansvarlege statsråden til å følgja det opp på ein slik måte.

Vi ser verdien av å ta vare på den verdifulle basen som ligg der. Vi ser òg verdien av at den skal koma til nytte både for denne generasjonen og komande generasjonar. Det er vår intensjon. Så håpar eg at ein har forståing for at ein må stilla meir detaljerte spørsmål til den statsråden som konkret skal følgja opp arbeidet vidare.

Presidenten: Vi går vidare til neste hovudspørsmål.

Øystein Djupedal (SV): Jeg vil gjerne stille et spørsmål til statsråd Valgerd Svarstad Haugland.

Oljefondet har investert 146 millioner norske pensjonskroner i klasebombeproduksjon, dette til tross for at Stortinget har pålagt Regjeringen å arbeide internasjonalt for et forbud mot klasebomber, som er et aldeles grusomt våpen. SV har tidligere avslørt at oljefondet også har investert i landmineproduksjon. Etter lang tids dragkamp lyktes det oss heldigvis å få disse investeringene i landmineproduksjon trukket ut. Nå har vi altså avslørt at vi investerer i klasebomber, som i dette øyeblikket droppes over Afghanistan. Dette er skammelig, og viser den norske dobbeltmoralen knyttet til denne typen investeringer.

Min utfordring til statsråd Svarstad Haugland er følgende: Vi hun nå sørge for at oljefondet umiddelbart trekker seg ut av denne investeringen, og vil hun ta initiativ til at Regjeringen sørger for å underlegge oljefondet etiske retningslinjer?

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Eg er heilt einig i den beskrivinga som Øystein Djupedal gir, og dette er eit stort etisk dilemma. Difor har vi i Sem-erklæringa sagt at vi vil bruka uttrekkingsmekanismen effektivt når vi oppdagar ein slik bruk av oljeformuen vår. Så eg vil svara ja på spørsmålet. Vi er nøydde til å trekkja oss ut der vi veit at det blir produsert klasebomber.

Øystein Djupedal (SV): Jeg er meget glad for svaret. At vi trekker oss ut av denne produksjonen, er et meget oppløftende trekk. I så fall vil det bidra til at Norge ikke står i den internasjonale skammekroken.

Det vi hele tiden ser, er at vi trekker oss ut etter at SV har kommet med avsløringer. Det stiller Norge stadig vekk i vanry når vi investerer pengene våre i en rekke selskap som driver med systematiske brudd på menneskerettighetene, f.eks. i Burma. Det betyr at vi må ha et etisk regelverk som ligger i forkant, som hindrer at oljefondet går inn i denne typen investeringer.

Min andre utfordring til statsråd Svarstad Haugland er: Vil Regjeringen nå sørge for at det kommer på plass et slikt regelverk, som man f.eks. har i store pensjonsfond i USA, slik som Storebrand har, slik som mange internasjonale finansaktører nå har, nettopp for å unngå den skammen det er å bli tatt med buksa nede, som SV nå nok en gang har klart å avsløre?

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: For det fyrste er eg glad for at SV har dette aktive engasjementet, og at dei har avslørt det ein ikkje hadde fått avslørt på førehand. Eg vil visa til Sem-erklæringa, der det står at ein vil gå djupare inn i denne problematikken enn det den førre regjeringa gjorde. Vi vil vera meir offensive. Vi veit òg meir i dag enn vi visste førre gongen vi sat i regjering, då vi òg sleit med desse problemstillingane.

Eg vil gjerne understreka at i den grad vi ikkje klarer å avsløra dette på førehand, er det bra at vi kan trekkja oss ut etterpå. For eg trur ikkje at vi nokon gong klarar å oppnå full avsløring eller full kunnskap før vi investerer. Men så langt vi klarar å få det til, vil vi sjølv sagt prøva å nå den målsetjinga. Og så er uttrekkingsmekanismen god å ha når SV eller eventuelt andre måtte avsløra ting som vi er ueinige i at vi skal investera våre oljepengar i.

Presidenten: Før neste hovudspørsmål vil presidenten bemerke at uttrykket «å bli tatt med buksa nede», som representanten Djupedal brukte, ikke er et parlamentarisk uttrykk.

Vi går vidare til neste hovudspørsmål.

Inger S. Enger (Sp): Mitt spørsmål går til miljøvernminister Brende, og det gjelder rovdyrproblematikken. Årsaken til at spørsmålet bringes fram i dag, er at dette er en svært aktuell problemstilling i Oppland i disse dager, og som kjent er det et stort problem flere steder i landet vårt.

Når det gjelder uttak av skadegjørende rovvilt, gjelder det to regimer. Det ene, SNO, Statens naturoppsyn, gjør jobben, og da dekker staten alle utgifter. Det andre er at kommunen etter søknad til fylkesmannen får fellingsløyve. Regelverket her er svært mangelfullt med tanke på utgiftskompensasjon.

Vil miljøvernministeren medvirke til en likeverdig behandling for de to regimene, slik at lokal forvaltning kan styrkes, eller må vi vente på en ny rovdryrmelding i 2003?

Statsråd Børge Brende: Først vil jeg si at rovdyrforvaltning er en ganske utfordrende oppgave. For vi har bestemt oss for at vi skal ha en grunnstamme av rovdyr, samtidig som vi har åpnet for at det skal drives aktiv virksomhet i våre utmarker. Det å få til en kombinasjon her er ikke enkelt. Derfor må vi komme med en rekke avbøtende tiltak. Vi har nå en del prosjekter på gang, som innebærer at man prøver ut gjeterhunder, inngjerdinger o.l. Når resultatene av disse prøveprosjektene foreligger, vil Stortinget få en egen melding.

Men en gang iblant er det faktisk nødvendig å gå til det skritt at man må avlive skadedyr. Og når man først går til det skrittet, er jeg ikke uvillig til å gå inn og se på også den økonomiske siden av det. Det er jo et hensiktsmessighetsspørsmål hvem som skal ha den oppgaven. Det skal jeg komme tilbake til.

Inger S. Enger (Sp): Det er hyggelig at statsråden er positiv til dette og skjønner at problematikken er vanskelig. Men mitt spørsmål gikk altså på om det er penger i budsjettet til å se på at den lokale forvaltningen får de samme muligheter som SNO har.

Statsråd Børge Brende: Når det gjelder budsjettet, er det i det tatt høyde for at man – hvis det er nødvendig – må ta ut skadedyr, men selvsagt innenfor rammen av de internasjonale forpliktelser vi har, også i henhold til Bern-konvensjonen. Men hvis det først skal tas ut skadedyr, mener jeg det mer er et praktisk spørsmål hvem som skal gjøre det, og hvem som skal få refundert. Hvis det er mest hensiktsmessig at det er kommunene som skal foreta denne operasjonen, er jeg villig til, som jeg også sa i mitt første svar, å gå inn og vurdere om kommunene kan få kompensert. Men det har jeg ikke tatt stilling til.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Gunn Karin Gjøl (A): Jeg har et spørsmål til justisministeren.

Politiet bruker i dag mye ressurser på transport av fanger og uttransportering av asylsøkere. I gårshagens VG framgår det at Samarbeidsregjeringen nå åpner for privatisering av fangetransport. At det er en gammel kampsak for Fremskrittspartiet, vet vi alle, men at dette var et spørsmål som samarbeidspartiene var villig til å «deale» med, er jeg litt overrasket over, og at Venstre, som en gammel forkjemper for rettsstaten, er villig til å vike i et så prinsipielt spørsmål, forundrer meg. For Arbeiderpartiet er det svært gode grunner til å være skeptisk til en slik privatisering av statens muligheter til bruk av makt.

Mitt spørsmål til justisminister Dørum er om ikke han som justisminister er betenkt over at såpass prinsipielle spørsmål som privatisering av statens muligheter til bruk av tvangsmidler blir kastet inn som et tema i budsjettbehandlingene og kan avgjøres uten viktige grunnleggende diskusjoner, og om han ikke også er betenkt over i det hele tatt å la private forestå fangetransport.

Statsråd Odd Einar Dørum: Det representanten viser til, er budsjettforhandlinger som foregår i Stortinget, og de forhandlingene foregår i Stortinget og ikke i avis-spaltene. Og resultatet av de forhandlingene kommer også til å bli kjent for Stortinget og offentligheten på rett tidspunkt.

Det jeg vil si, er at fangetransport er en oppgave som alltid vil stå under politiets ledelse og kontroll, men vi har i Sem-erklæringen, som de tre partiene er forpliktet av, sagt at vi på ulikt vis vil gjennomgå oppgaver som politiet kan gis fri fra, og som andre kan utføre, slik at

man kan få frigitt faglært politi til å sikre trygghet hos borgerne, enten det er i gata eller det er i etterforskning. Det vil kunne skje på ulike måter, og det vil Regjeringen komme tilbake til på egnet måte.

Gunn Karin Gjøl (A): Jeg har ikke tenkt å blande meg inn i selve den budsjettdebatten som dette kan dreie seg om, men jeg synes at dette spørsmålet er av en såpass viktig prinsipiell karakter at jeg mener at det er viktig at en justisminister har et greit og klart avklart forhold til dette spørsmålet i Stortinget.

Dette med fangetransport i Norge mener jeg er en oppgave for staten, og jeg er glad for at justisministeren også er klar og tydelig med hensyn til det. Men jeg er litt forundret over at han er litt utydelig med hensyn til hva han legger i det at man skal avklare politiets bruk av ressurser, om dette også gjelder at private kan overta noen deler av fangetransporten, for på dette området er det såpass klare prinsipielle grunner til ikke å la det gå til private, at jeg synes at statsråden må være veldig klar og tydelig når det gjelder dette spørsmålet.

Statsråd Odd Einar Dørum: Jeg antar at det ikke finnes noen partier i Stortinget som vil sette myndighetsoppgaver ut på anbud, men jeg antar at alle partier i Stortinget vil være opptatt av å sørge for at politifolk skal gjøre det som borgerne forventer at de skal gjøre, nemlig å sikre trygghet i hverdagen og i tillegg være et aktivt politi som sørger for at saker blir etterforsket. Og det står i Sem-erklæringen at det skal vi vurdere på ulikt vis.

La meg gi et eksempel. Vi har f.eks. arrestforvarere i politiet. De frigjør politifolk. Vi har sivilt ansatte i politiet. De frigjør politiet ved passkontroll. Og vi har en plikt til å la ulike metoder bli prøvd for å være sikker på at politikronene blir brukt der hvor de skal være mest effektivt brukt.

Vi har i Sem-erklæringen også sagt at vi har en plikt til å vurdere om det skal være nødvendig å innføre en anslagsbevilgning, altså en regelstyrt ordning i forbindelse med fangetransport, slik at her er det en serie alternativer som en justisminister har plikt til å levere. Og la meg oppsummere det: Når vi har hatt en så omfattende politireform, som forresten også arbeiderpartiregjeringen skal ha kompliment for å ha lagt trykk i, har vi også plikt til overfor norsk politi, som er dyktige, å kreve valuta tilbake for pengene. Og borgerne har krav på å få et aktivt politi, folk som er synlige, men som også kan drive etterforskning.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Karin S. Woldseth (FrP): Jeg har et spørsmål til kirke- og kulturministeren.

Man har gjennom en rekke oppslag i mediene i de siste dagene fått kjennskap til at nasjonalskatter har forsvunnet fra Nasjonalgalleriet. Riksrevisjonen gjennomgikk et tilfeldig utvalg på 65 kunstverk, og av disse manglet to – svært gamle og svært verdifulle. Dette er kunstverk som er finansiert med skattebetalernes penger, og

når to av 65 bilder mangler, kan man ane hva dimensjonene av forsvunne kunstverk blir av Nasjonalgalleriets beholdning på 43 000.

Mitt spørsmål til kulturministeren blir derfor: Hva vil statsråden gjøre for å unngå at slikt skjer i fremtiden?

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Eg har òg sett desse oppslaga, og er uroleg over fakta i dei. Det eg kan gjera, er å gå i dialog m.a. med Nasjonalgalleriet for å gjennomgå rutinar og tryggleik. Eg skal snart ha eit møte med dei, og då vil òg dette vera eit tema som eg kjem til å ta opp.

Karin S. Woldseth (FrP): Forvaltningen av svært store verdier har foregått i en rekke år rimelig lettvin, kan vi forstå. Dette er folkets verdier, det er folkets skatter. Derfor vil jeg stille følgende oppfølgingsspørsmål: Kan Stortinget nå regne med at statsråden kommer tilbake med en orientering til Stortinget om situasjonen ved Nasjonalgalleriet, og da spesielt Nasjonalgalleriets oppbevaring av verdifulle kunstgjenstander?

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Dersom det er ynskjeleg at eg kjem tilbake med informasjon eventuelt i komiteen, gjer eg gjerne det når eg har fått den informasjonen eg treng for å gi han vidare.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – Ulf Erik Knudsen.

Ulf Erik Knudsen (FrP): Det er alvorlig når det rotes bort nasjonalskatter i Norge. Det er snakk om store verdier som fellesskapet vårt eier, og det er veldig betryggende å høre at statsråden nå vil se nærmere på denne saken og gi Stortinget informasjon.

Men vi vet at det også er en rekke andre kunst-, kultur- og museumsinstitusjoner i Norge. Hva med disse? Vil man foreta en tilsvarende vurdering og gjennomgang av disse institusjonene, slik at tilsvarende ikke skjer der?

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Når ein har fått slike oppslag og ein slik situasjon som vi har sett i avisene, er det naturleg å følgja opp òg i forhold til dei andre institusjonane.

Eg har ikkje fått nokon informasjon om at det har skjedd liknande ting andre stader, men det er naturleg at eg spør om det eventuelt har vore tap òg ved andre museum eller andre institusjonar.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Eva M. Nielsen (A): Jeg har et spørsmål til kirkeministeren.

Arbeidet for økt kvinnerepresentasjon i ledende stillinger innenfor Kirken går langsomt. Dette gjelder spesielt utnevning av proster. Den norske kirke har 97 proster i dag. I november ble det oppnevnt to nye – begge menn. I dag er det antakeligvis kun 5 pst. kvinnelige proster i Norge. Men samtidig stiger andelen av kvinneli-

ge teologistudenter, og ifølge opptrappingsplan for kirkeleg bemanning er det stort behov for flere prester. Men dette går for sakte.

Mitt spørsmål til ministeren er: Hva gjøres for å øke kvinneandelen i ledende stillinger i Kirken, spesielt sett i forhold til å motivere kvinner til å søke, men også overfor ledende fora som Kirkemøtet og biskopene?

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Eg er glad for spørsmålet. Det er eit interessant spørsmål som òg engasjerer meg.

Når representanten Eva M. Nielsen peikar på den siste utnemninga av to prostar, må eg seia at det ikkje var mange kvinner å ta av blant dei som søkte. For meg er det viktig å lytta til dei råda eg får frå Kyrkja når eg skal tilsetja kyrkjelege medarbeidarar. Det gjorde eg. Eg vil minna representanten om at det siste statsråd Giske gjorde før han gjekk av, var å gå forbi ein svært habil kvinneleg søkjar som domprost i Kristiansand fordi ho var for konservativ for han. Eg kan i alle fall lova representanten at eg ikkje skal handsama slike søknader og tilsetjingar på same måte.

Elles trur eg, som representanten òg seier, at det vil bli stadig fleire kvinner som tar teologiutdanning. Dei går ut i prestestillingar, og dei vil dermed òg bli kvalifiserte til både prostestillingar og biskopstillingar. Eg har sagt at når eg får anledning – og eg har etter Kyrkjias votum anledning til å utnemna kvinnelege prestar, noko som eg veit at Kyrkja sjølv òg er opptatt av – så kjem eg også til å bruka den makta eg har. Men eg har òg eit overordna syn på å lytta til dei råda som Kyrkja sjølv gir når det gjeld tilsetjingar. Det kjem eg til å halda fram med. Eg er ganske sikker på at dei to verdiane kan kombinerast, slik at vi aukar kvinneandelen samtidig som vi lyttar til dei råda vi får frå Kyrkja sine organ.

Eva M. Nielsen (A): Jeg synes det var et positivt svar og er glad for at kirkestatsråden er opptatt av de samme spørsmålene som meg. Men jeg er ikke i tvil om at arbeidet fortsatt går for sent.

Hva kan statsråden gjøre overfor sentrale organer som f.eks. Kirkemøtet for å øke kvinneandelen av proster i Norge?

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Eg trur at det einaste eg kan gjera, er å peika på den skeivfordelinga som er i dag, oppfordra kvinnene til å søkja og også oppfordra dei kyrkjelege organa til å setja kvinnene høgt opp på listene sine.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – Trond Giske.

Trond Giske (A): Jeg må si at jeg synes det var et usedvanlig defensivt svar, at man bare skal oppfordre kvinner til å søke eller peke på situasjonen. Jeg tror det trengs en mer aktiv holdning dersom vi skal gjøre noe med det faktum at det er under 10 pst. kvinner i de ledende stillingene i Kirken.

Problemet med manglende kvinnerepresentasjon i ledende stillinger i Kirken handler om folkekirkens framtid, handler om hvorvidt vi fortsatt skal ha en bred, åpen og inkluderende folkekirke. Ett av de tiltakene regjeringen Stoltenberg satte i gang for å få en mer representativ kirke, var en forsøksordning med å legge menighetsrådsvalg til samme dato som stortingsvalg. Det har vist seg å være svært vellykket. Enkelte steder har valgdeltakelsen økt 200–300 pst. Dermed kan man også få ledende personer i Kirken som både kjønnsmessig og kirkepolitisk er mer representative for statskirkens medlemmer.

Mitt spørsmål til kirkeministeren er: Vil statsråden følge opp den forsøksordningen og bidra til at vi får en permanent ordning med menighetsrådsvalg lagt til samme dag som stortingsvalg?

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: For det fyrste for å svare litt på innleinga til Giske: Eg vil i alle fall ikkje bruka min teologiske ståstad til ikkje å utnemna kvinner, slik Giske gjorde då han var statsråd.

For det andre synest eg dei resultatane vi får frå prøveordninga når det gjeld val til sokneråd, er veldig positive.

Eg vil òg seia at når det gjeld kvinneandelen i dei ulike sokneråda rundt omkring i landet, er den ganske høg. Vi har faktisk ein del sokneråd der det berre er kvinner, og der det er eit problem å få menn til å stilla, så biletet er svært mangfaldig. Det fører ikkje alltid til at ein nominerer kvinner til prestestillingar. Eg vil gå gjennom evalueringa av ordninga som den førre regjeringa sette i gang. Eg er positiv til ordninga, og så få vi ta ei avgjerd etter at vi har fått evaluert dette skikkeleg.

Presidenten: Vi går vidare til neste hovudspørsmål.

Ingvild Vaggen Malvik (SV): I forbindelse med debatten rundt Regjeringens tiltredelseserklæring uttalte jeg at miljøvernministeren kun kunne overraske SV positivt. I klimaforhandlingene i Marrakech ikke bare overrasket miljøvernministeren – han imponerte. Og nå er spørsmålet om han har tenkt å fortsette med å imponere.

I forbindelse med partskonferansen i Bonn i juli i år ble det anledning til å inkludere skog som en del av forpliktelsene i henhold til Kyotoprotokollen. For Norges del dreier dette seg om rundt 0,4 mill. tonn karbon pr. år eller en økning fra 1 pst. til 3 pst. mer enn utslippene i 1990.

I Marrakech brukte Russland disse skogtallene som en brekkstang og jobbet for å øke sine tall, noe de dessverre også lyktes med. I realiteten innebar dette en uthuling av forpliktelsene fra Kyoto. Som kjent er allerede de samlede forpliktelsene langt under det som er nødvendig for å redusere konsentrasjonen av drivhusgasser i atmosfæren.

Hvordan stiller miljøvernministeren seg til prinsippet om at skog skal kunne brukes som en unnskyldning for å øke utslippene mer enn det man ble enige om i Kyoto i 1997?

Statsråd Børge Brende: Først vil jeg takke representanten Ingvild Vaggen Malvik for veldig gode ord, som selvsagt varmer. Om jeg greier å leve opp til de forventningene, gjenstår selvsagt å se, men at Samarbeidsregjeringen også i fortsettelsen vil føre en offensiv miljøpolitikk, er helt klart. «Til lags at alle kan ingen gjera», og jeg er helt klar over at det i tiden fremover sikkert blir reaksjoner fra næringsinteresser og ikke minst fra miljøorganisasjoner på det vi fremlegger, så det er alltid en avveining mellom disse interessene i miljøpolitikken.

Når det gjelder det som skjedde i Marrakech i forhold til skog, var den norske posisjonen helt klar; vi syntes det var urimelig at Russland skulle få øke sine CO₂-utslipp bare som en følge av at de nå regner annerledes når det gjelder skogforvaltning – så det er ikke snakk om gjenplantning eller nyplantning, det er skogforvaltning. Alternativet til å tillate at Russland fikk øke utslippene sine fra 17 mill. tonn til 33 mill. tonn var kanskje at de kunne trekke seg ut. Alle land så det som en så stor risiko at G-77-landene, u-landene, EU og også de andre til slutt aksepterte dette for Russland. Grunnen til at dette måtte aksepteres, var at vi ikke kunne tåle at russerne som står for 25 pst. av utslippene, også trakk seg ut – altså på toppen av at amerikanerne er ute.

Når det gjelder uthuling av Kyotoprotokollen og Bonn-avtalen og det vi har fått til i Marrakech, er jeg helt imot det. Tvert imot, kan man sette et spørsmålstegn ved om vi er ambisiøse nok. Det vil jeg komme tilbake til i den tilleggsmeldingen jeg har varslet i mars.

Når det gjelder skog generelt, tror jeg det er viktig å skille mellom skogforvaltning og sinks knyttet til det og gjenplantning og skogplantning. Det er altså to forskjellige ting.

Ingvild Vaggen Malvik (SV): Den forrige regjeringen gjorde det klart at den ikke ville bruke denne utslippsmuligheten i forhold til skog, men ønsket heller å holde seg til forpliktelsene fra Kyoto, nemlig 1 pst. økning i forhold til referanseåret 1990.

Kan miljøvernministeren bekrefte at denne regjeringen ønsker å holde fast på dette punktet, og dermed gå et lite skritt videre i forhold til hva man formelt er forpliktet til når det gjelder oppfølging av Kyotoprotokollen?

Statsråd Børge Brende: På det miljøpunktet ser jeg ingen grunn til å endre den tidligere regjeringens politikk.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – Synnøve Konglevoll.

Synnøve Konglevoll (A): Jeg la merke til at representanten Vaggen Malvik fra partiet SV var imponert over miljøvernministeren. Men det er ikke nok å si mye fint om miljøet. Regjeringas miljøprofil vil vi først få se når vi kommer til behandlinga av de store, tunge, konkrete sakene. Og for å ta ett eksempel – et nasjonalt kvotesystem. Regjeringa bruker som et argument for sin veldig gode miljøpolitikk at den har sagt at den skal legge fram

et forslag om nasjonalt kvotesystem i mars. Men et nasjonalt kvotesystem er ikke verdt papiret det er skrevet på, hvis det ikke faktisk innehar noen virkemidler for å få ned CO₂-utslippene i Norge.

Og mitt spørsmål til miljøvernministeren er: Hvilke hovedtrekk ser han for seg i et kvotesystem som skal bidra til å få ned CO₂-utslippene i Norge?

Statsråd Børge Brende: Til representanten Konglevoll vil jeg først si at jeg er enig i at i miljøpolitikken holder det ikke med å si noe fint. Jeg synes, som representanten Vaggen Malvik var inne på, at vi fra Regjeringens side faktisk flyttet noen stener i Marrakech. Hvis Arbeiderpartiet ikke er enig i det, får jeg bare ta det til etterretning, men vi brøt da i substans med Umbrella-gruppen og flyttet norsk klimapolitikk i en mer aktiv retning. At det ikke betød noe, er det sikkert ulike oppfatninger av. Jeg mener at det var viktig for å signalisere en mer offensiv politikk på det området. Det er nødvendig for at Norge også skal være et foregangsland, og det har vi muligheten til.

Når det gjelder gjennomføringen nasjonalt, står det i Sem-erklæringen at vi skal ta en vesentlig del av CO₂-utslippene nasjonalt. Det vil vi følge opp. Vi velger da et nasjonalt kvotesystem i stedet for avtaler, slik den forrige regjeringen la opp til. Det har i fremtiden mer for seg, og det har også EU og resten av Norden lagt opp til.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Øyvind Korsberg (FrP): Mitt spørsmål går til miljøvernministeren.

Kyoto-avtalen, som er en ren handelsavtale med CO₂-kvoter, tar utgangspunkt i at verden skal bli mindre avhengig av kull, olje og gass, og dermed få ned utslippene av de klimagassene som mange politikere og noen vitenskapsfolk tror vil forsterke den naturlige drivhuseffekten og påføre oss skadelige klimaendringer.

Mitt spørsmål til statsråden er: Hvilke økonomiske konsekvenser vil denne handelsavtalen få for Norge, i første rekke i form av lavere etterspørsel etter olje og gass?

Statsråd Børge Brende: Jeg merket meg at representanten Korsberg sa at det var mange politikere og noen vitenskapsmenn som mener at klimautfordringen er et stort problem. Når det gjelder dette med noen vitenskapsmenn, har FN et eget klimapanel hvor det sitter hundrevis av de mest ledende klimaeksperter i verden, og deres konklusjoner blir jo sterkere og sterkere i forhold til at vi står overfor et stort problem knyttet til menneskeskapte temperaturendringer. Og hvis det får fortsette uten at man snur, vil det få katastrofale følger både når det gjelder økt ørkenspredning, skogdød, ismelting o.l., så Regjeringens politikk her er klar, vi synes det er nødvendig å få redusert CO₂-utslippene, både nasjonalt og internasjonalt, for å gjøre noe med den kanskje største utfordringen, sammen med fattigdomsproblemet, som verdenssamfunnet står overfor.

Så var det spørsmål om de økonomiske kostnadene ved dette. Her må jeg si at de største kostnadene, både nasjonalt og globalt, vil vi selvsagt få hvis vi ikke gjør noe med den kanskje største utfordringen menneskeheten står overfor. Da synes jeg ikke vi kan se våre etterkommere i øynene. At dette over tid kan påvirke energiprisene hvis det blir mindre bruk av fossilt brensel, kan selvsagt skje, men samtidig må jeg legge til at det i Kyoto-protokollen foreløpig bare ligger en forpliktelse til 5 pst. reduksjon for 40–50 industriland. Min bekymring er ikke først og fremst nå i tiden fremover knyttet til hva som vil skje med energiprisene, men om det i det hele tatt er mulig, med amerikanerne utenfor, å få til resultater som virkelig teller i forhold til det å gjøre noe med klimatrusselen.

Øyvind Korsberg (FrP): Jeg takker statsråden for svaret. Det var for så vidt et ganske uklart svar, og man fikk ikke noe konkret svar på spørsmålet.

Det er gjort en del beregninger med hensyn til hva en eventuell ratifisering av Kyoto-avtalen vil ha å si for oss som oljenasjon. Dersom eksempelvis en del av de andre landene ikke finner det riktig å ratifisere avtalen, jeg tenker først og fremst på Australia, Russland og Japan, vil da statsråden fremdeles at Norge skal ratifisere avtalen, med de konsekvensene det vil ha for norsk industri, norske inntekter og den konkurransevridningen som det da legges opp til?

Statsråd Børge Brende: Jeg har stor respekt for representanten Korsberg, men akkurat på dette punktet har vi åpenbart litt forskjellig syn, for å si det forsiktig. Det er det bare å ta innover seg.

Når det gjelder ratifikasjonsprosessen, varslet den japanske regjeringen allerede dagen etter at vi var blitt enige i Marrakech, at de nå skal ratifisere den, og dette var et av de landene som var mest skeptiske i Marrakech. Det er et signal som jeg er veldig glad for. Den russiske miljøvernministeren varslet natten før vi ble enige, at de ville ratifisere, så nå går det i retning av en ratifikasjonsprosess.

Det er klart at denne regjeringen vil følge opp med en proposisjon til våren der vi går inn for en ratifikasjon før Johannesburg-møtet. Det er viktig å få ned de globale CO₂-utslippene, og hvis dette skulle føre til reduksjoner i utslippene, er det ingen ting som er bedre enn det.

Det å spørre om fremtidige oljepriser – den som kan gjøre det, hadde kanskje ikke sittet her – tror jeg vi overlater til markedsaktørene. Vi er politikere og må ta ansvar for det vi nå gjør, også i forhold til fremtidige generasjoner.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – Heidi Sørensen.

Heidi Sørensen (SV): Jeg er glad for at miljøvernministeren beskriver klimatrusselen som en av de viktigste utfordringene menneskeheten står overfor. Jeg har et spørsmål knyttet til det, hvor jeg registrerer at Framskrittspartiet har en helt annen oppfatning: Har miljø-

vernministeren noen strategi for hvordan man skal isolere Fremskrittspartiet i det viktigste spørsmålet for menneskeheten framover?

Statsråd Børge Brende: Som jeg sa til representanten Korsberg i stad, har vi ingen problemer med å samarbeide med Fremskrittspartiet fra sak til sak. Det har også tidligere regjeringer gjort. Det gjør vi også nå gjennom de budsjettforhandlingene som foregår i Stortinget, og selv om det der går litt opp og ned, så har vi ikke noen dårlige erfaringer med det.

Når det gjelder akkurat klimaspørsmål og miljøpolitikk, vil Regjeringen forsøke å få gjennomslag for mest mulig gjennom samarbeid med de partiene som vil støtte opp om den miljøpolitikken vi fører. Noen deler av miljøpolitikken vil utformes i forbindelse med budsjettene, det er jeg helt enig i, og der vil vi forsøke å beholde mest mulig av vårt budsjett, som innebærer en mer aktiv miljøpolitikk. Vi har lagt på 100 mill. kr til miljøformål i dette budsjettet, og vi håper at det ikke blir utradert gjennom behandlingen i Stortinget, det innrømmer jeg. Men jeg tror det er mulig å beholde en aktiv miljøpolitikk og likevel ha et godt samarbeid med Fremskrittspartiet i Stortinget.

Presidenten: Presidenten vil understreke at spørsmålet fra representanten Sørensen er i nærheten av polemisering med en annen spørrer. Slik skal det ikke være.

Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Knut Storberget (A): Jeg har et spørsmål til justisministeren.

De fleste av oss er bekymret over økningen av vold og trusler blant de unge, særlig i skolegården. Vold er jo et alvorlig problem som håndteres fra flere hold og av ulike instanser.

Statsråd Dørum hadde i forrige måned et utspill der han ønsket å åpne for daglig politibemannning i såkalte problemskoler. Samtidig ser vi at enkelte kommuner, som f.eks. Oslo, kutter sitt skolebudsjett med flere millioner kroner, slik at lærere må sies opp. Er statsråd Dørum enig i at lærerrekutteringen er et viktig moment i forebyggingen av vold blant de unge, og at kutt i skolebudsjettene er en dårlig løsning i arbeidet med forebygging av vold?

Statsråd Odd Einar Dørum: Representanten viste til et oppslag i Dagbladet. Det som var det korrekte oppslag, var sitatene som jeg var sitert på. Jeg kjenner veldig godt til hvordan politiet driver forebyggende arbeid bl.a. i Oslo. Jeg sa eksplisitt, og jeg gjentar det gjerne her, at dette skal skje etter lokal vurdering i samarbeid med den enkelte skole, lærere og foresatte. De har godt vett til å finne balansepunktet. Den konkrete foranledning var en skole som ble stengt i Oslo sør, og det var også omtrent samtidig drastiske tiltak ved en skole på Røros.

Jeg vil ikke gå inn på budsjetter som hører kommunene til annet enn å si generelt at politiet aldri kan gjøre en slik jobb alene. De er helt avhengig av at foreldre kan

gjøre sitt, lærere kan gjøre sitt, og at barnevernet kan gjøre sitt. Det er jo ofte slik, som representanten og jeg sikkert har erfaring med, at det er mange foreldre som vil det beste, men som ikke alltid får det til. Da må vi kunne gi dem rett til å få lov til å si at de trenger hjelp. Da må andre som ser – representanten var inne på lærerne – få sjansen til å se.

Kanskje like viktig som det representanten nå tok opp om kampen om skolebudsjettene, tror jeg det er at skolen ikke blir påført oppgaver som gjør at lærerne til slutt faktisk må ta over store deler av familiepolitikken. Jeg tror at lærere som kan forbli normale voksenpersoner, være gode holdnings- og rollefigurer og som har gode kunnskaper og fagbakgrunn, faktisk er de viktigste til å bistå når de ser noe som er vondt og vanskelig. Det skjer dessverre ofte at man i klasserom ser noe som er vondt og vanskelig.

Knut Storberget (A): Jeg takker for svaret.

Er justisministeren bekymret i forhold til utviklingen av vold i skolen, særlig sett i sammenheng med det kuttet som nå kommer i forhold til offentlig sektor i mange kommuner? – Det var spørsmålet mitt, og jeg gjentar det.

Det andre er: Ser justisministeren for seg noen prinsipielle motforestillinger ved det å ha politi i skolegårdene, og hvilken rolle, eventuelt hvilke grenser, ser han for seg at politiet da må ha?

Statsråd Odd Einar Dørum: Jeg er som justisminister selvfølgelig opptatt av at det skal foregå et best mulig samarbeid lokalt mellom dem som har ansvar for at barn skal ha det trygt: det er foreldre, lærere, barnevernet og også politiet. Det foregår faktisk et omfattende arbeid etter den såkalte SLT-modellen i en rekke kommuner, og det må være et ideal at en når flest mulig av kommunene. Jeg kjenner situasjonen i Oslo spesielt, og det er helt klart at når politiet er på en skole, har de uniform. Jeg har selv vært på skoler der politiet er – det er jo ofte den eneste mannsfiguren som kommer inn i en kvinnekultur – og når man ser hvor populære disse menneskene er, må man jo bare ta av seg den hatt man ikke har på hodet og hilse og si at det er helt avgjørende og helt vesentlig. Selvfølgelig er jeg bekymret for enhver voldssituasjon, men her tror jeg på det gode samarbeidet, og vil gjerne betone en annen sak. Jeg tror det er viktig at alle profesjoner bruker unntaksbestemmelsen som finnes i enhver taushetspliktsbestemmelse, for å samarbeide for å beskytte den svakest part og ikke beskytte sin egen yrkesgruppe.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – Synnøve Konglevoll.

Synnøve Konglevoll (A): Heldigvis svarte statsråden i sitt første innlegg at politiet ikke kan gjøre jobben alene. Men her står vi altså overfor en regjering som vurderer å privatisere fangetransport for å spare ressurser. Samtidig vil den sende mer politi inn i skolene, på enkelte skoler ha daglige patruljeringer. For meg blir det helt uforståelig at man bruker argumentet om at politimenn er

mannlige rollefigurer, da må man jo heller jobbe for å rekruttere mannlige lærere, slik arbeiderpartiregjeringa jobbet med. Og for meg blir det et ganske skremmende scenario hvis det skal være sånn at vi skal privatisere fangetransport, men ha mer politi i skolene. Og jeg vil spørre statsråden: Hvilket samfunnssyn mener han at det representerer?

Statsråd Odd Einar Dørum: Nå bygger representanten på to forutsetninger. Den ene forutsetningen er antakelser om forhandlinger som foregår i Stortinget. Det har jeg svart på i et tidligere spørsmål, og jeg gjentar ikke det.

Den andre forutsetningen er at politiet skal erstatte andre voksne rollefigurer, og ut fra en ganske lang livserfaring på dette området og praktisk erfaring bl.a. i Oslo-skolen vet jeg at en er helt avhengig av de rollefigurene som er der i utgangspunktet, f.eks. lærere, og en er helt avhengig av foreldre som tar ansvar. Politiets Fellesforbund har senest i går sagt at de er avhengig av at foreldre tar ansvar. Når så politiet kommer inn, kommer de inn i et klokt forebyggende arbeid, og jeg vil faktisk anbefale representanten Konglevoll å være med politiets forebyggende tjeneste i Oslo sør, da vil representanten oppdage at politiet ofte representerer en kontinuitet som f. eks. dessverre ikke finnes i vårt barnevern. Hun vil også oppdage at politiet har innsikt og erfaring som gjør at de opptrer med vett og forstand. Norsk politi oppfører seg ikke slik at de braser inn i et sosialt miljø hvor de driver forebyggende arbeid blant ungdom, som er temaet i dette spørsmålet i spontanspørretimen, de utvikler det med kløkt i samarbeid med andre voksne.

Presidenten: Inga Marte Thorkildsen – til oppfølgingsspørsmål.

Inga Marte Thorkildsen (SV): SV er av den oppfatning at mye av den volden vi ser i gatene og på skolene, har sin bakgrunn i vold i hjemmene. Mitt spørsmål går på hva statsråd Dørum tenker å gjøre med det problemet vi ser, som er til dels økende, og hvor menn med voldsproblemer står uten et tilbud. For eksempel var «Alternativ til Vold» i Oslo delfinansiert av staten før, men er det ikke lenger nå. Det betyr at 50 Akershus-menn står uten et tilbud om behandling. Jeg er kjent med at statsråd Dørum skal delta i et panel i anledning Den internasjonale dagen mot vold mot kvinner. Jeg vil gjerne at han sier noe om hva Regjeringen tenker å gjøre i forhold til dette problemet når det gjelder i etterkant å sette politiet i skolegården og dermed kanskje stigmatisere disse skolene ytterligere.

Statsråd Odd Einar Dørum: Jeg vil på nytt vise til at det som kalles det lokale samarbeid mellom skole, lokalmiljø og politi, faktisk foregår etter god, sunn norsk fornuft basert på at voksne mennesker utøver vett sammen. Jeg vil bare forsvare modellen, og alle som har vært i nærheten av den eller har snakket med dem som kjenner den, vil også forsvare den. Men jeg skjønner re-

presentantens anliggende om vold i hjemmene. Nå vil jeg ikke svare på deler av det, for dette tas opp i et spørsmål som kommer i den ordinære spørretimen, men representantens anliggende om at jeg bør være oppmerksom på at det er flere som berøres av det, tar jeg med meg, inkludert oppfordringen med hensyn til den situasjonen som ble beskrevet når det gjelder disse mennene.

Presidenten: Vi går til siste hovedspørsmål.

Åslaug Haga (Sp): Jeg har et spørsmål til kulturministeren.

NRK er Norges viktigste kulturinstitusjon. Hvorvidt dette skal være tilfellet i tida framover, er et politisk spørsmål. Vi kan velge om vi vil satse det som er nødvendig for å bruke NRK som et redskap til å ta vare på og videreutvikle norsk kultur, bevare norsk språk og sikre en offentlig meningsdannelse som bidrar til felles forståelse og samhold, eller vi kan velge å la det være. Internasjonalt sett er NRK en lilleputt blant mediegi-ganter. I den brutale medieverdenen som utvikler seg, med svært raske teknologiske endringer, en uendelig mediekonsentrasjon og betydelig grad av ensretting i programmene, har NRK svære utfordringer. Vi vet at NRK sliter økonomisk. Det foregår som kjent en betydelig kuttprosess i disse dager.

Mitt spørsmål til statsråden er om hun er rede til å ta de store grep som er nødvendige for å sikre NRK som en reklamefri allmennkringkaster, og, om nødvendig, bruke betydelige midler over statsbudsjettet for å sikre dette.

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Eg er i store trekk einig i den måten som representanten beskriv NRKs stilling på. Det er viktig at vi sikrar NRK som ein reklamefri allmennkringkastar, slik som representanten òg seier. No er det ikkje så veldig lenge sidan representanten sjølv var statsråd og hadde ansvaret for dette feltet, og ho veit nok at for meg å lova store løyvingar til NRK i dag mens vi driv med budsjettforhandlingar i Stortinget, og ei stund før vi skal begynna å jobba med budsjettet for 2003, det er litt for tidleg. Eg skal ha eit møte med NRK i nær framtid der eg vil få ei oppdatering av situasjonen i NRK. Vi har valt å føra budsjettforslaget frå arbeidarpartiregjeringa når det gjeld NRK, vidare til Stortinget, vi har ikkje gjort endringar på det, slik at dei prioriteringane som Arbeidarpartiet gjorde i forhold til NRK, etter at dei sjølv sagt då hadde hatt ei nøye vurdering av tilstanden, har vi valt å føra vidare. Så får eg lytta til NRK sine behov. Eg ser òg at dei har store nedskjeringsplanar. Eg er interessert i å høyra kvar dei har tenkt å kutta, og korleis dei har tenkt å få det til, men eg vil sjølv sagt ikkje i dag gå ut med nokon stor lovnad i forhold til dei løyvingane som skal koma i 2003 og vidare.

Åslaug Haga (Sp): Jeg takker for svaret.

Vi vet at den teknologiske utviklinga på medieområdet går med hurtigtogsfart. Det er uklart om vi på sikt vil kunne sikre lisens. Vi vet at vi framover vil få et eksplisitt antall programmer i det som vil bli en sammensmel-

ting av TV og Internett. Også i Norge vil vi gå i en retning hvor tilgjengelige kanaler og portaler vil være eid av en stadig snevrere krets av internasjonale finansinteresser. Prisen for å etablere egne portaler og være med i de mest sentrale portalene, vil kunne bli svært høy. Derfor er mitt oppfølgingsspørsmål til statsråden:

Vil statsråden være rede til å bruke statsbudsjettmidler eller eventuelt lovreguleringer for å sikre NRK og TV 2 tilgang til og synlighet i de nye portalene som vi må forvente vil komme?

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Som eg sa i det førre svaret mitt, skal eg no ein av dei fyrste dagane i nær dialog med NRK. Det eg har høyrt førebels, er at problemstillinga i NRK er ganske lik den eg følte vi hadde då vi sat i regjering førre gongen, men no er det på ein måte endå viktigare at vi handlar. Det ser eg. Difor ser eg òg fram til den dialogen, og sjølv sagt vil eg følgja opp i forhold til mine forslag til budsjett i neste omgang. Men eg kan ikkje stå her og lova store summar. Det trur eg representanten veit at eg ikkje kan, men eg kan forsikra representanten om at dei vil få ein skikkeleg gjennomgang av kva behov dei har. Vi ser òg den digitale utviklinga som eit veldig stort økonomisk løft for NRK, som eg vil gå inn i, og vi vil sjå på kva vi kan gjera med det.

Representanten nemnde òg at det ikkje er sikkert at vi kan sikra lisensen. Førebels kan vi det. Men det er opplagt at dersom vi må gå bort frå det – noko eg håpar vi ikkje treng i løpet av denne fireårsperioden i alle fall – må vi sjå på andre finansieringsmåtar. For Regjeringa er det viktig at NRK skal vera reklamefri og vera ei allmennkringkasting, og då må vi nytta dei verkemiddel vi må ta i bruk for at det framleis skal kunna vera tilfellet.

Presidenten: Tiden for den muntlige spørretimen er nå omme, og vi går over til den ordinære spørretimen.

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir en rekke endringer i den oppsatte spørsmålslisten, og presidenten viser i den sammenheng til den oversikt som er omdelt på representantenes plasser i salen.

De foreslåtte endringer i dagens spørretime foreslås godkjent. – Det anses vedtatt.

Endringene var som følger:

Spørsmål 1, fra representanten Jørund Leknes til statsministeren, vil bli besvart av olje- og energiministeren. Etter anmodning fra olje- og energiministeren blir dette spørsmålet flyttet og besvart foran spørsmål 9, som skal besvares av samme statsråd. Spørsmålet vil bli tatt opp av representanten Ingvild Vaggen Malvik.

Spørsmål 2, fra representanten Lars Rise til utenriksministeren, utsettes til neste spørretime, da utenriksministeren er bortreist.

Spørsmål 5, fra representanten Inge Ryan til landbruksministeren, er trukket tilbake.

Spørsmål 10, fra representanten Heikki Holmås til utdannings- og forskningsministeren, utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 16, fra representanten Bendiks H. Arnesen til nærings- og handelsministeren, vil bli besvart av kommunal- og regionalministeren som rette vedkommende. Etter anmodning fra kommunal- og regionalministeren blir dette spørsmålet flyttet og besvart foran spørsmål 22, som skal besvares av samme statsråd.

Spørsmål 18, fra representanten Hallgeir H. Langeland til samferdselsministeren, vil bli tatt opp av representanten Helga Eggebø.

Spørsmål 21, fra representanten Ågot Valle til samferdselsministeren, er trukket tilbake.

Presidenten: Spørsmål 1 er flyttet og skal besvares foran spørsmål 9.

S p ø r s m å l 2

Fra representanten Lars Rise til utenriksministeren:

«19. oktober i år ble den katolske presten Father Nguyen Van Ly dømt av en såkalt folkedomstol i Vietnam til 15 års fengsel og 5 år i husarrest på grunn av sin kamp for religionsfrihet i Vietnam.

Hva vil utenriksministeren gjøre for å påvirke vietnamsiske myndigheter til å sette Father Ly fri?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsatt til neste spørretime, da utenriksministeren er bortreist.

S p ø r s m å l 3

Hill-Marta Solberg (A): Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til finansministeren:

««Norge har jo midlene, og det er ikke noe stort problem å finansiere nye kampfly ved å ta pengene rett fra oljefondet og dermed unngå inflasjonsdrivende tiltak her hjemme», sa statsråd Kristin Krohn Devold i Aftenposten 1. november 2001.

Er dette et standpunkt Regjeringen stiller seg bak, og er det i tilfelle uttrykk for at Regjeringen ønsker å lage et eget utenlandsbudsjett?»

Statsråd Per-Kristian Foss: Vurderingene i budsjettpolitikken bygger på flere hensyn:

- For det første må vi ha en helhetlig budsjettering, der alle inntekts- og utgiftsposter prioriteres opp mot hverandre.
- For det andre må den økonomiske politikken være tilpasset situasjonen i økonomien, hvor en også tar hensyn til at ulike inntekts- og utgiftsposter på budsjettet har forskjellig virkning på økonomien.
- For det tredje må budsjettet være forsvarlig i et langsiktig perspektiv.

I tilleggsproposisjonen som Regjeringen la frem sist fredag, gav vi en grundig drøfting av retningslinjene for budsjettpolitikken. I min redegjørelse for Stortinget la

jeg også stor vekt på at Regjeringen følger den nye handlingsregelen for budsjettpolitikken.

Handlingsregelen sier at statens årlige forbruk av oljeinntekter om lag skal tilsvare den forventede realavkastningen av oljeinntektene vi har spart opp i Petroleumsfondet. Dette sikrer at budsjettpolitikken gir en gradvis innfasing av oljeinntektene, slik at vi kan møte den sterke veksten bl.a. i pensjonsutgiftene i folketrygden i tiårene fremover. Handlingsregelen gir en forsvarlig generasjonsmessig balanse og bidrar til en balansert utvikling i økonomien, der konkurranseutsatt sektor kan opprettholdes i et tilstrekkelig omfang. Handlingsregelen tar således utgangspunkt i hva som er en langsiktig forsvarlig innfasing av oljeinntektene i norsk økonomi. Samtidig ivaretar den at det er større usikkerhet knyttet til fremtidige oljeinntekter enn til inntektene som allerede er oppjent og avsatt i Petroleumsfondet.

Innenfor det handlingsrommet som følger av handlingsregelen, er det viktig å innrette budsjettpolitikken slik at vi styrker grunnlaget for en vekstkraftig økonomi. Lettelser i skatte- og avgiftsnivået er her viktig. I en samlet analyse av hvordan budsjettet påvirker økonomien, er det også av interesse at ulike inntekts- og utgiftsposter virker ulikt på økonomien. Betydningen av dette søkes ivaretatt gjennom de makroøkonomiske fremskrivningene og analysene som ligger i budsjettokumentene.

At ulike offentlige utgiftsposter virker ulikt på økonomien, endrer ikke det forhold at handlingsregelen må oppfattes som en langsiktig rettesnor for statens samlede bruk av oljeinntektene. I denne sammenheng står ingen utgifter eller inntekter på statsbudsjettet i noen særstilling. Bruker en et år mer enn det handlingsregelen sier, reduserer en handlingsrommet for de kommende år.

Det fører derfor galt av sted dersom en etter at en har prioritert mellom inntekts- og utgiftsposter innenfor en samlet budsjetttramme definert ved handlingsregelen, skulle øke bevilgningene til f.eks. Forsvaret. Det en da i realiteten gjør, er å bryte med handlingsregelen. Og en vil bryte med prinsippet om en helhetlig budsjettering. Det vil også ligge til grunn. Dette har heller ikke forsvarsministeren tatt til orde for, verken i det refererte intervjuet i Aftenposten eller andre steder.

Jeg vil avslutte med å understreke at Regjeringen ikke har planer om å lage et eget utenlandsbudsjett.

Hill-Marta Solberg (A): Jeg takker for svaret, som bare helt klart må forstås slik at finansministeren ikke støtter forsvarsministerens uttalelser om å foreta investeringer i kampfly på et budsjett ved siden av det ordinære budsjettet, altså et utenlandsbudsjett.

Det bekrefter også at finansministeren mener det han mente da han var representant i Stortinget, og et stort flertall i finanskomiteen tok avstand fra forslag som var framsatt fra Fremskrittspartiet om et eget utenlandsbudsjett. Jeg setter pris på den avklaringen og takker for det.

Jeg har følgende oppfølgingsspørsmål: Er det slik at Regjeringen har et spesielt syn på dette med gjenkjøpsregime? Vil Regjeringen gå bort fra gjenkjøpsregimet for å

begrense effekten på norsk økonomi ved eventuelle kjøp av jagerfly? Er det en vurdering Regjeringen gjør?

Statsråd Per-Kristian Foss: Jeg har lyst til å understreke at regjeringspartiene har det syn som de hadde da de satt i Stortinget og var med på å utforme handlingsregelen.

Til tilleggsspørsmålet vil jeg si: Regjeringen tar sikte på å fremme en sak for Stortinget der man vurderer gjenkjøpsordningene på fritt grunnlag. Jeg tror at tiden er inne for å vurdere erfaringene med gjenkjøpsordningene ut fra at vi nå har en ny industristruktur. Erfaringene er ikke bare gode, og vi har behov for utenlandskjøp i en størrelsesorden i årene fremover som kan tilsi at vi må revurdere deler av gjenkjøpspolitikken. Men dette kommer Stortinget tilbake til.

Hill-Marta Solberg (A): Jeg skjønner at vi får anledning til å komme tilbake til det, men samtidig må jeg forstå finansministerens svar slik at Regjeringen er inne på tanken om at det skal endres på gjenkjøpsregimet, noe som vil kunne få ganske alvorlige konsekvenser for deler av norsk industri. Men dette får vi altså anledning til å komme nærmere tilbake til.

S p ø r s m å l 4

Åslaug Haga (Sp): «NaKuHel-senteret på Sem i Asker har vist i praksis at det med små finansielle midler gir mange et meget godt tilbud. Alternativet for mange ville være et betydelig dyrere behandlingstilbud. Senteret på Sem er blitt en modell for instanser i hele landet. Til tross for betydelig frivillig innsats sliter NaKuHel finansielt.

Vil statsråden bidra til at NaKuHel kan fortsette og videreutvikle sitt arbeid, og hvilken rolle mener statsråden kultur skal spille i en helseforebyggende sammenheng?»

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: NIBR evaluerte i 2000 det opphavlege «Kultur gir helse»-prosjektet, som var ei fellessatsing mellom Norsk kulturråd og Sosial- og helsedepartementet. Rapporten «Helse og kultur. Prosessevaluering av en nasjonal satsing på kultur som helsefremmende virkemiddel» konkluderte med at kultur er ein viktig faktor i helsefremjande, sjukdomsførebyggjande og rehabiliterande arbeid. Departementet deltar difor i Den nasjonale rådgevingsgruppa for kultur og helse som vart oppretta i 2000, der også NaKuHel-senteret er representert.

Kulturdepartementet og Sosial- og helsedepartementet har i fellesskap, og som eit prøveprosjekt, oppretta eit knutepunkt for kultur og helse i Levanger kommune våren 2000.

Begge departementa har medverka til finansieringa av verksemda til knutepunktet, som vil vara i tre år. Det er vidare gjennomført to store konferansar om kultur og helse i 2000 og 2001 i regi av rådgevingsgruppa og knutepunktet, og det er planlagt å gjennomføra ein konferanse også i 2002. Kulturdepartementet ser det som svært viktig å vera ein samarbeidspartnar i det vidare arbeidet,

spesielt for å spreia dei positive erfaringane frå kultur- og helsearbeidet.

NaKuHel-senteret på Sem i Asker, eller Nasjonalt senter for Natur-Kultur-Helse, har som formål «å være et senter for helhetstenkning og kreativitet innenfor natur, kultur og helse for derigjennom å bidra til bedre helse, miljø og livskvalitet og hvor offentlige etater, næringsliv, frivillige organisasjoner, ildsjeler og andre samarbeider for å nå dette felles mål». Senteret nyttar i arbeidet sitt kulturtilbod og kulturopplevingar i samanheng med naturressursane i dei nære omgjevnadene til Semsvannet, og er såleis eit verdfullt tilbod for lokale brukarar, men når det gjeld tilskott til dagtilbod for lokale brukarar, må ein søkja kommunen om økonomisk stønad til at drifta kan halda fram.

Senteret vart òg evaluert av Norsk institutt for by- og regionforskning – NIBR – som i 1999 gav ut evalueringsrapporten «Visjoner og realiteter: en vanskelig balanse». Sosial- og helsedepartementet trekte i samråd med Kulturdepartementet følgjande konklusjon på evalueringsrapporten i brev til senteret av 12. mai 1999:

«Sosial- og helsedepartementet har etter en samlet vurdering kommet fram til at det ikke er aktuelt å innvilge videre statlig støtte til drift av senteret. Andre forankringer, som for eksempel en sterkere og mer tydelig kommunal/fylkeskommunal forankring vil kunne være mer aktuell for å gi tilbud om aktiviteter og gi spredning av den erfaring som utvikles.»

Sosial- og helsedepartementet opplyser til meg at dette standpunktet står ved lag. I lys av dette er det ikkje naturleg for Kulturdepartementet å gå inn med økonomisk stønad til drifta.

Åslog Haga (Sp): Jeg takker for svaret, som i én forbindelse var positivt, nemlig i forhold til at statsråden sier at hun er opptatt av at Kulturdepartementet skal være en aktiv medspiller i arbeidet med kultur og helse.

Når det gjelder NaKuHel, var svaret ikke særlig imøtekommende – beklageligvis.

I Senterpartiet har vi mer enn en allmenn forståelse av begrepet om ikke å la kua dø mens graset gror. Og NaKuHel er i en akutt økonomisk situasjon fordi det offentlige tilskuddet er blitt redusert, for man har jo hatt en betydelig grad av offentlig tilskudd, i hvert fall noe offentlig tilskudd.

I disse dager gjennomføres det en kronerulling for å få virksomheten på NaKuHel til å gå. Det er altså et akutt behov for å bygge bru mellom en vanskelig nå-situasjon og en framtidig situasjon som sjølsagt kan innebære, som statsråden sier, at en har et større innslag av finansiering enten fra kommunen eller fylket. Men problemet er at man er i en akutt situasjon nå. Og spørsmålet mitt til statsråden er derfor om hun vil kunne vurdere å være med på å bygge ei bru når det gjelder finansiering, inntil nye finansieringsordninger er etablert.

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Eg gav jo eit negativt svar på det, og det må eg stå ved. Det er vel òg helst innanfor Sosialdepartementet dette høyrer heime,

og ikkje i Kulturdepartementet fyrst og fremst. Eg veit at det er blitt løyvt midlar for å hjelpa senteret i akutte situasjonar før, men det er eit eller anna med at ein må leggja ansvaret for drifta av eit slikt senter der det høyrer heime, nemleg på det lokale, kommunale eller eventuelt det regionale nivået.

Eg ser for meg at det er det kommunale nivået som er det rette, òg ut frå kva brukargrupper som brukar NaKuHel-senteret. Eg kjenner senteret godt. Eg har vore der fleire gonger. Det ligg nydeleg til, og det er til god hjelp for brukarane. Men staten kan ikkje redda alle slike institusjonar som bør vera lokalt forankra.

Eg vil minna om at i svaret mitt så sa eg òg at frå Kulturdepartementet si side har vi vore med i eit prøveprosjekt og lagt eit senter til Levanger, som skal ha det nasjonale overordna ansvaret. Og så er det altså opp til kommunane å gi løyvingar til dei lokale tilboda.

Åslog Haga (Sp): Statsråden sier at det naturlige forankringspunktet vil være Sosialdepartementet. Det er jeg høyst usikker på, fordi det som er spennende med ideen knyttet til natur, kultur og helse, er jo nettopp det tverrfaglige samarbeidet. Jeg håper at statsråden ikke skal tolkes dit hen at hun i sitt videre arbeid i Kulturdepartementet ikke vil være opptatt av å sikre det tverrsektorielle samarbeidet på områder som knytter kultur inn i virksomheten.

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Eg vil presisera at eg tenkte både på Sosialdepartementet og Helsedepartementet som eit heilt departement.

Poenget for meg er å understreka at vi tar vårt ansvar i forhold til knutepunktinstitusjonen, eller prøveprosjektet, som er i Levanger. Dei skal ha ansvaret for den nasjonale biten. Eg sa i mitt siste svar at det er viktig å knyta kultur opp til både sosialtilbod og helsetilbod, for eg trur òg at det gjer brukarane godt i forhold til det dei treng i ulike livssituasjonar.

Eg er ikkje spesielt glad for å måtta gi dette svaret, for senteret ligg i nærmiljøet mitt, og eg kjenner det godt. Men poenget for meg er at vi er nøydde til å leggja ansvaret der ansvaret skal leggjast for slike dagtilbod, til dei som har bruk for det, og som har god nytte av det. Eg er glad for det frivillige engasjementet som kronerullinga viser, og som representanten Haga peiker på. Men eg vonar at kommunen kan finna midlar til å halda fram med å ha dette som eit ope tilbod til brukarane i Asker kommune.

S p ø r s m å l 5

Fra representanten Inge Ryan til landbruksministeren:
«Mener Regjeringa at dagens kyllingproduksjon overholder bestemmelsene i dyrevernloven § 5, og hvilke tiltak akter Regjeringa å iverksette for å bedre etikken i kyllingproduksjonen?»

Presidenten: Dette spørsmålet er trukket tilbake.

S p ø r s m å l 6

Grethe Fossli (A): Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til landbruksministeren:

«I TV 2s nyhetssending 7. november 2001 fremkom det ifølge svensk politi at det eksporteres pitbullterriere fra Norge til Sverige. Disse brukes i ulovlige hundekamper. Det fremkom også at slike hundekamper antakelig også forekommer i Norge.

Hvilke tiltak kan settes i verk for både å stoppe den ulovlige avlen av pitbullterriere og det forferdelige dyreplageriet?»

Statsråd Lars Sponheim: I prinsippet er det lov å holde pitbullterriere i Norge i dag. Dette forutsetter imidlertid at disse var født eller innført før midlertidig lov av 4. juli 1991 nr. 48 trådte i kraft den 20. juli 1991. Pitbullterriere innført eller avlet etter dette tidspunktet er det ulovlig å ha i Norge.

Etter denne loven er det et generelt forbud mot å innføre, holde eller avle farlige hunder. Med farlige hunder menes hunder som er spesielt aggressive, kampvillige og utholdende, og som på grunn av disse egenskapene er farlige for mennesker og dyr. Med hjemmel i loven har Landbruksdepartementet utarbeidet en forskrift som lister opp hvilke raser som det er forbudt å holde, uavhengig av dyrets lynne. Pitbullterrier er nevnt i denne listen.

Loven gir politiet mulighet til å ta enhver hund som er listet opp i forskriften, herunder pitbullterrier, i varetekt og begjære den avlivet, uavhengig av om den har forvoldt noen skade eller ei. Dette skjer fra tid til annen.

Etter kamphundloven kan politi- og tollmyndighetene kreve at eier dokumenterer hundens rase dersom det er tvil om hunden er av en rase som etter loven eller forskriften er forbudt. Det er altså eier som må bevise at hunden ikke er av forbudt rase.

Jeg vil også gjøre oppmerksom på at dersom hunden har forvoldt skade på mennesker eller dyr har politiet, uavhengig av hvilken rase det gjelder, både i kamphundloven § 5 og straffeloven § 354 annet ledd hjemmel til å kreve hunden avlivet.

Totalt sett viser dette at politiet gjennom kamphundloven har et godt grunnlag for å gripe inn mot visse hunderaser, uavhengig av om hunden har forvoldt skade eller ei. Dersom en hund, uansett rase, har forvoldt skade, har politiet hjemmel etter kamphundloven og/eller straffeloven til å begjære avliving.

Til slutt kan jeg ikke unnlate å bemerke at den type hundekamper som ble vist på TV 2-nyhetene sist uke, gjorde et dypt inntrykk på meg, ikke minst ut fra et dyrevernsynspunkt. Det er uakseptabelt å påføre dyr en slik smerte og lidelse som de gjennomgår i en hundekamp, det være seg for spenningens, underholdningens eller veddemålets skyld. Slike hundekamper er et brudd på dyrevernsloven, uavhengig av hvilke hunderaser som er innblandet. Jeg finner også slik virksomhet svært uetisk.

Grethe Fossli (A): Jeg takker statsråden for svaret, og er tilfreds med at han deler mitt syn på at hundekamper er dyreplageri, men jeg er ikke spesielt godt fornøyd med svaret.

Den svenske politimannen som ble intervjuet på TV 2, gav jo helt eksakt uttrykk for at dette var norske hunder, innført fra Norge. Og selv om ikke statsråden er ansvarlig for politiet, kunne jeg godt tenke meg å spørre ham: Vet statsråden hva slags tiltak norsk politi har satt i verk for å hente opplysninger fra Sverige, og om det eventuelt er etablert et samarbeid for å få stoppet dette?

Statsråd Lars Sponheim: Nei, det vet jeg ikke, men jeg er helt overbevist om at politiet er våkent og følger med når åpenbart ulovlig virksomhet foregår. Og når det blir kringkastet på en slik måte, er det klart at politiet registrerer det. Jeg regner med som en selvfølge at man iverksetter tiltak.

Jeg synes det er viktig å få fram at dette er forbudt i Norge. Hvis det er rett det som er kommet fram, innebærer det at det er en politioppgave.

Når publikum opplever og ser slike hunder, er det viktig at de varsler politiet om det. Da vil politiet kunne ta kontakt med hundeeieren, og da er det, som jeg sa i mitt svar, hundeeierens plikt å dokumentere at det er en lovlig hundrase man sitter med. Det kan ofte vise seg å være vanskelig å bestemme. Man skal kanskje være fagmann og ha et godt øye for å vite om hundene tilhører det som er lovlig raser eller ei.

Grethe Fossli (A): Jeg er enig med statsråden i at det er vanskelig å skille pitbullterrier fra en del andre hunderaser. Jeg vet også fra tidligere, etter informasjon fra hundemiljøer, at det har vært foretatt trening av kamphunder i Norge. Jeg håper at landbruksministeren tar kontakt med justisministeren og får til et samarbeid, slik at vi intensiverer dette arbeidet og blir kvitt både den type hunder og ikke minst den type aktivitet som vi har sett fra svensk TV.

Statsråd Lars Sponheim: Jeg kan forsikre representanten om at både justisministeren og landbruksministeren er glade i slike hunder som vi gjerne vil holde oss med, og vi vil sørge for at det er den typen hundehold vi skal ha. Vi skal også snakke om hvordan vi kan sørge for å komme lovbrudd til livs her i landet.

Jeg synes også det er et poeng å få fram at Justisdepartementet nå arbeider med en ny hundelov, hvor vi kan samle denne midlertidige lovgivningen om farlige hunder, kamphundloven, inn i en permanent lov om hva slags hundehold vi ønsker å ha i dette landet. Arbeidet har vært ute på høring, og når prosessen er ferdig, vil det bli fremmet et lovforslag.

S p ø r s m å l 7

Marit Nybakk (A): Jeg har tillatt meg å stille et spørsmål til justisministeren:

«Både Stovner og Majorstua politistasjoner i Oslo gjør en viktig jobb med forebyggende ungdomsarbeid i sine nærmiljøer. Stasjonene er imidlertid stengt fra kl. 16.00 på lørdag til mandag morgen.

Vil statsråden ta et initiativ til å sikre tilgjengelighet fra politiets side også i helgene?»

Statsråd Odd Einar Dørum: Politidirektoratet opplyser at politimesteren i Oslo til enhver tid foretar en løpende vurdering av hvordan man best kan yte publikum service. Stengningen av politistasjonene om nettene og i helgene er gjort for at ressursene skal være tilgjengelige der publikum er, og ikke bindes opp inne. Ordningen som praktiseres, medfører at politiet kan ha flere patruljer ute i operativ tjeneste og dermed også reagere raskere ved behov.

For alle typer publikumshenvendelser er Sentrum politistasjon døgnåpen alle ukedager. Politidirektoratet er enig med politimesteren i at den valgte løsning er den som ut fra de foreliggende ressurser dekker befolkningens behov på den beste måten.

For bl.a. å sikre at det forebyggende ungdomsarbeidet blir ivaretatt til enhver tid, har Stovner politistasjon to politiposter, én på Furuset og én på Romsås. En av disse politipostene er alltid bemannet lørdager fra kl. 18 til søndag kl. 02, samt søndager fra kl. 16 til 24. Politipostene er underlagt forebyggende avsnitt ved Stovner politistasjon og bemannes med to polititjenestemenn derfra.

For Majorstua politistasjon har man opprettet en egen ungdomspatrulje som bemannes av polititjenestemenn fra forebyggende avsnitt. Denne patruljen har tjeneste hver lørdag fra kl. 16 til 24.

Politiet i Oslo har på denne måten lagt til rette for at det forebyggende ungdomsarbeidet blir ivaretatt på en god måte også i helgene. Man anser det som meget positivt og viktig å være der ungdommen er, og Oslo politidistrikt har lagt til rette for dette ved at polititjenestemenn ved forebyggende avsnitt ved Stovner og Majorstua politistasjoner patruljerer aktuelle nærmiljøområder i helgene.

Publikum kan alltid få hjelp og veiledning av den døgnåpne politivakten på Sentrum politistasjon. Alle telefonhenvendelser blir besvart av operasjonssentralen, som styrer patruljene etter behov.

Marit Nybakk (A): Jeg takker for et grundig og informativt svar om både tilgjengelighet og patruljering fra politiets side i Oslo i de nevnte områdene.

For et par år siden jobbet jeg med et program om unges oppvekstvilkår i Oslo og fikk en grundig innføring i det arbeidet som Stovner politistasjon gjør når det gjelder forebyggende ungdomstiltak, også for de såkalte verstingene, og ikke minst i samarbeid med andre etater på dette området.

Jeg har også gått natteravn sammen med politiet på Majorstua og vet at de gjør en kjempejobb. Selv om det er beredskap, selv om det er patruljering og selv om det er en del andre åpne steder, vet jeg at Politiets organisa-

sjon gjerne skulle hatt de to stasjonene åpne også lørdag ettermiddag og søndag.

Jeg vil spørre statsråden om han kan ta et initiativ for å se om det er mulig å få til en omorganisering som muliggjør ikke minst å holde Stovner politistasjon åpen i den nevnte perioden.

Statsråd Odd Einar Dørum: Både representanten og jeg har felles utmerkede erfaringer med politiets innsats i Oslo. Det framgår også av svaret mitt at det som skjer under både Stovner politistasjon og Majorstua politistasjon, tilfredsstiller det å være mer åpent enn å være stengt i helgene, spesielt for å møte ungdom.

Når det gjelder situasjonen i politidistriktet, er det politidistriktet som vurderer den sammen med Politidirektoratet. Slik er det etter at vi har fått denne nye styringsordningen. Jeg skal selvfølgelig ta med meg alle innspill som jeg er kjent med, i den styringsdialog vi har, men jeg kan ikke dermed dele ut noen løfter. Men å diskutere hva som på en best mulig måte skaper et aktivt politi, dvs. kombinasjonen av et politi som er synlig ute og samtidig aktivt inne, slik at det kan følge opp, det skal jeg ta med meg, også for Oslo politidistrikts vedkommende.

Marit Nybakk (A): Jeg takker nok en gang for både velvilje og det jeg oppfatter som å strekke ut en hånd for å få til ytterligere nærhet i miljøene når det gjelder politiet i Oslo, særlig da på Stovner og på Majorstua. Jeg tror det er riktig å si at en åpen politistasjon også oppleves som trygt i nærmiljøet, og jeg vet bl.a. fra befolkningen på Stovner at hvis politistasjonen hadde vært åpen også lørdag ettermiddag, søndag formiddag og ettermiddag, ville man følt det betydelig tryggere. Politistasjonen ligger jo bare et steinkast fra både T-banestasjonen og Stovner Senter, som statsråden sikkert vet. Jeg vil derfor bare oppfordre til at statsråden tar disse tingene med tilbake.

Jeg er glad for det han sa om den tilgjengeligheten som befinner seg utenfor de stengte politistasjonene, men vil likevel appellere til statsråden om å forsøke å få åpnet de to stasjonene.

Statsråd Odd Einar Dørum: For å være presis: Jeg har ikke nå tenkt å overstyre verken Politidirektoratet eller Oslo politidistrikt, men jeg tar med meg synspunktene. Representanten har helt sikkert rett i at mange opplever det akkurat slik som representanten framstiller det.

På den andre siden er det etter Politidirektoratets erfaringer kanskje ikke så mange som vil henvende seg om natten. Det er mange som vil vite at de når fram på telefon, og at en patrulje kan være tilgjengelig. Og da er det også en statsråds plikt å sørge for at man får utnyttet dette på en best mulig måte innenfor de budsjetttrammer man har, for det man kaller et aktivt politi.

I det budsjettopplegget vi har nå, har vi videreført den budsjetttrammen som lå til grunn i Stoltenberg-regjeringens opplegg. Om det gir ytterligere handlingsrom, det er noe som jeg alltid tar med meg i en styringsdialog med både Politidirektoratet og dermed også med politidistriktene.

S p ø r s m å l 8

Gunn Karin Gjul (A): Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til justisminister Dørum:

«Mange kvinner som har brutt ut fra voldelige samliv opplever at mannen fortsetter å utøve vold og fremsette trusler. Straffeprosessloven har en regel om besøksforbud for gjerningsmannen. Denne blir imidlertid i mange tilfeller forstått slik at den ikke hjemler besøksforbud i eget hjem. Stoltenberg-regjeringen foreslo en ny presisering i loven som gir adgang til å nedlegge besøksforbud i eget hjem.

Vil statsråden følge opp dette lovforslaget?»

Statsråd Odd Einar Dørum: Det er særlig viktig for menneskers trygghet at de har rett til å leve uten frykt for eller erfaring med vold. Jeg ser det som en svært viktig oppgave å styrke særlig kvinners vern mot vold. Situasjonen etter et samlivsbrudd har krav på spesiell oppmerksomhet i så henseende.

Som representanten Gjul sier i spørsmålet, sendte Jus-tisdepartementet under den forrige regjering, den 15. oktober 2001, på høring et forslag om å endre straffeprosessloven § 222a om besøksforbud. I høringsnotatet er det bl.a. foreslått en klar hjemmel for å ilegge besøksforbud i eget hjem. Fristen for å komme med høringsuttalelser ble satt til den 15. januar 2002. Formålet med høringsforslaget er å forebygge vold mot kvinner og bedre situasjonen for voldsofre. Jeg er enig i dette, også i skjerp-et besøksforbud, men vil selvfølgelig vurdere de høringsuttalelsene som kommer inn.

Når det er sagt, vil jeg bare kort slå fast at håndheving av besøksforbud er en politioppgave. Med de nye politidistriktene på plass er det mitt ønske at det innen hvert distrikt minst finnes én person med spisskompetanse på området, nettopp for å møte disse problemene på en måte som alvoret i situasjonen tilsier, for de menneskene som er utsatt for overgrep.

Gunn Karin Gjul (A): Jeg takker statsråden for svaret. Jeg er godt fornøyd med at han ønsker å følge opp dette lovforslaget som ble presentert av Stoltenberg-regjeringen. Jeg har stor forståelse for at man er nødt til å vente til høringsrunden er over før man tar endelig stilling, men jeg opplever dette svaret som veldig positivt.

Problemet er jo ikke at dagens lovverk ikke hjemler besøksforbud i eget hjem. Problemet er at det oppfattes annerledes i mange tilfeller. Derfor er det viktig at vi får presisert lovgivningen, slik at vi ikke opplever flere tilfeller som dem vi har hatt i den senere tid, der politiet ikke velger å bruke denne hjemmelen.

Jeg er også glad for at statsråden nevner dette med faste politikontakter som kan håndtere disse spørsmålene overfor voldsutsatte kvinner, at han mener at det er behov for en holdningsendring i politiet når det gjelder spørsmål om kvinner og vold, og at det også er behov for å øke bevisstheten om dette.

Jeg har lyst til å stille statsråden spørsmål om han i den sammenheng også ønsker å ta et initiativ til å utar-

beide kriterier for hva som skal gjøres overfor trusselut-satte kvinner i forbindelse med politiets håndtering.

Statsråd Odd Einar Dørum: Når jeg uttrykte at det burde være én person med spisskompetanse, var det fordi vedkommende selvfølgelig også må sørge for at det er en allmennkompetanse i de ulike deler av politiet. Det er også slik som representanten sier, at det faktisk går en stafett her. Det går en stafett fra statsråd Dørum til statsråd Harlem til statsråd Dørum, hvor det faktisk er en felles linje at vi skal beskytte offeret, og at vi skal beskytte mot de overgrep som er beskrevet her. Det er derfor jeg valgte å være så klar i svaret mitt.

Når det gjelder hvordan vi best mulig kan styrke og bygge opp kompetansen i politiet på dette området, er det noe jeg vil ha med i den styringsdialogen som departementet har med Politidirektoratet. Men jeg har valgt å markere det med minst én person med spisskompetanse i hvert politidistrikt, for å understreke at dette er noe som skal være forpliktende. For det er jo ingen tvil om at de som utsettes for disse overgrepene, ofte føler at de må slite med at de ikke alltid blir møtt på en best mulig måte. Vi vet jo fra åpne debatter i samfunnet vårt at politiet har erkjent at her har de mer å lære, og jeg er forberedt på å bidra i den prosessen gjennom styringsdialogen med Politidirektoratet.

Gunn Karin Gjul (A): Jeg takker igjen for et veldig godt svar fra statsråden. Jeg er svært glad for at han er så tydelig og klar på disse spørsmålene, og for at han vil følge opp. Vi vet jo at dette er et stort samfunnsproblem. Vi vet at siden 1995 er 50 kvinner blitt drept av sine partnere, at det daglig er hundretusen kvinner som utsettes for vold fra sine samboere, og at det normale er at de fleste kvinner som blir utsatt for vold, flytter ut av sitt eget hjem. Det er en svært uheldig situasjon at det faktisk er kvinnen som flytter ut, i stedet for den mannen som utøver vold.

Men så finnes det også en annen side ved dette problemet. Det er at når mannen nå kan komme i en situasjon hvor han må flytte fra eget hjem, og han på en måte mister både sin familie og sitt hjem, er det også en fare for at han utøver ytterligere vold.

Min utfordring overfor statsråden er: Har han gjort seg noen tanker om hvordan man skal følge opp disse voldsmennene? Hvordan skal man forebygge at de begår ytterligere vold? Og hvordan skal man forebygge at menn i det hele tatt begår vold overfor sine partnere?

Statsråd Odd Einar Dørum: Det er bl.a. de synspunkter som representanten nå fremmer, som gjør at jeg vil avvente høringsuttalelsene, fordi når man velger å gå så drastisk til verks som å skjerpe et besøksforbud, er det selvfølgelig at det også har andre sider. Det er for å ha oversikt over de sidene og kunne opptre mest mulig rasjonelt i forhold til det, at jeg sa at jeg ville avvente høringsuttalelsene og ta med meg alle de innspill som da kommer. Men når det gjelder selve grunnholdningen, alt-

så å sette en verdigrense her, så markerte jeg den allerede i mitt første svar.

Elisabeth Røbekk Nørve hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Da går vi til spørsmål 1.

S p ø r s m å l 1

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Jørund Leknes til statsministeren, vil bli tatt opp av representanten Ingvild Vaggen Malvik. Spørsmålet vil bli besvart av olje- og energiministeren.

Ingvild Vaggen Malvik (SV): Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til olje- og energiministeren:

«Da den nåværende statsministeren i valgkampen fikk spørsmål om statlig subsidiering av gassrørledningen til det konvensjonelle gasskraftverket på Skogn, var han krystallklar på at slik støtte ikke ville bli gitt.

Er dette noe statsministeren fortsatt holder fast ved, eller kommer Regjeringen til å gi etter for kravet fra Industrikraft Midt-Norge DA om statlig medfinansiering av rørledningen til Skogn?»

Statsråd Einar Steensnæs: Samarbeidsregjeringens holdning til statlig deltakelse i finansiering av gassrørledninger som skal forsyne konvensjonelle gasskraftverk med gass, er helt klar. I Sem-erklæringen kommer Regjeringens standpunkt tydelig fram, og er identisk med det statsministeren tidligere har gitt uttrykk for.

I Sem-erklæringen står det følgende:

«Statens eventuelle deltakelse i finansiering/eierskap i gassrørledning (Skogn) forutsetter at staten ikke subsidierer gasstransport til konvensjonelle gasskraftverk. Statens eventuelle bidrag skal avgrenses til merkostnader knyttet til andre formål.»

Dette betyr at Regjeringen vil kunne se på støtte til avgreninger i Trondheimsfjorden og merinvestering i økt kapasitet i røret som kan komme andre formål til gode. Det er derimot ikke aktuelt med statlig støtte til gassrør som forsyner et konvensjonelt gasskraftverk.

Samarbeidsregjeringen vil i større grad ta i bruk naturgass til innenlands verdiskaping. Naturgass kan brukes på en miljøvennlig måte både som energikilde, som råstoff i industrien og i transportsektoren. For å få dette til er det behov for en satsing på distribusjon og bruk av naturgass innenlands. I en introduksjons- og utviklingsfase vil det være nødvendig med offentlig støtte for å få bygd infrastruktur for miljøvennlig bruk av naturgass. Regjeringen vil også legge vekt på at denne støtten må være innenfor rammene av våre internasjonale miljøforpliktelser.

Samarbeidsregjeringen tar sikte på å legge fram en stortingsmelding med en helhetlig strategi for bruk av naturgass mot slutten av vårsesjonen 2002.

Ingvild Vaggen Malvik (SV): Jeg vil først takke for svaret.

Så vil jeg be olje- og energiministeren om å presisere litt mer hva han mener med at «Regjeringen vil kunne se på støtte til avgreninger i Trondheimsfjorden og merinvestering i økt kapasitet i røret som kan komme andre formål til gode.» Hvor mener ministeren at gassrørledningen til det konvensjonelle gasskraftverket, som Regjeringen ikke ønsker å støtte, starter? Hvilken del av rørledningen – helt presist – er det man ikke kan støtte? Og hva legger man i dette med økt kapasitet? Kan ministeren si hva dette innebærer?

Statsråd Einar Steensnæs: Som representanten sikkert kjenner til, har Stortinget allerede tatt stilling til bygging av tre gasskraftverk med dagens best tilgjengelige teknologi.

For Regjeringen er ikke dette tilfredsstillende i forhold til de miljøforpliktelser som vi har inngått, men vi har blitt enige om at det som Stortinget har gjort av vedtak når det gjelder disse tre gasskraftverkene, skal gjennomføres i tråd med Stortingets forutsetninger. Det betyr altså at det ligger en kommersiell beslutning foran en eventuell bygging av et gasskraftverk på Skogn. Regjeringen vil imidlertid ikke bidra med å medfinansiere en slik gasskraftledning som utelukkende skal forsyne et slikt konvensjonelt gasskraftverk.

Imidlertid er det interessante planer for avgreninger i Trondheimsfjorden rettet mot f.eks. industri, mot å erstatte brensel i drosjer og i busser, hvor en f.eks. kan erstatte diesel med tilsvarende bruk av naturgass. Dette er interessante formål som Regjeringen ønsker å stimulere til, og som den derfor er innstilt på å medfinansiere.

Ingvild Vaggen Malvik (SV): Jeg vil gjenta min oppfordring til ministeren om å være litt mer presis i forhold til hvordan man tenker seg at man skal avgrense den delen av forsyningsrørledningen som skal gå til gasskraftverk – et konvensjonelt gasskraftverk – og den delen statsråden mener skal gå til andre formål, i og med at det er snakk om en dimensjonering av gassrørledningen som er planlagt for Tjeldbergodden og inn til Skogn, inn gjennom Trondheimsfjorden.

I forhold til Stortingets tidligere beslutninger er det ikke tatt noen avgjørelser om den finansielle biten av det, og det er ingen tvil om at Stortingets beslutning i så måte vil ha betydning for investeringsbeslutninger som Industrikraft Midt-Norge på sikt eventuelt vil foreta. Derfor vil jeg gjenta oppfordringen om en bedre presisering av hva ministeren mener med at man kan bidra til økt kapasitet i røret.

Statsråd Einar Steensnæs: Jeg synes det er unødvendig at representanten bidrar til å skape uklarhet om hva som er det faktiske forhold. Jeg går ut fra at representanten og olje- og energiministeren er helt enige når det gjelder synet på de konvensjonelle gasskraftverk, med de problemer dette skaper.

Det som er spørsmålet her, er ikke det tekniske, men det finansielle. Regjeringen ønsker ikke å bidra til en medfinansiering som gjør at en bidrar til å bygge de gass-

(Statsråd Steensnæs)

kraftverk som i dag reises med konvensjonell teknologi. Derimot ønsker Regjeringen å bidra med finansieringen når det gjelder andre typer miljøvennlige tiltak, både industrielt og i forhold til å erstatte mer forurensende energibruk med naturgass. Det er altså ikke spørsmål om teknologiske løsninger, men om finansiell medvirkning til slike tiltak.

Presidenten: Vi går så til spørsmål 9.

S p ø r s m å l 9

Steinar Bastesen (Kp): Jeg har følgende spørsmål til olje- og energiministeren:

«I forbindelse med oljeutvinning slippes det ut store mengder borevann inneholdende alkylerte fenoler, som har hormonell virkning på fisken. Dette kan føre til store problemer med reproduksjonen. Det er i de siste 30 årene sluppet ut 300 mill. tonn, og utslippene bare øker.

Hva vil statsråden gjøre for å få bukt med dette problemet, og er det en tanke å pålegge produksjonsstopp i de tilfellene reinjisering av borevann til havbunnen ikke kan gjennomføres?»

Statsråd Einar Steensnæs: Alkylerte fenoler er organiske forbindelser som finnes naturlig i reservoaret, og som blir med det produserte vannet opp av brønnen. Mengden produsert vann avhenger av aktivitetsnivået og feltenes modenhet. Med en stadig større andel av eldre oljefelt på norsk sokkel forventes det at mengden produsert vann vil øke i årene som kommer. Samtidig tilsier den teknologiske utviklingen de senere årene at vi har flere muligheter enn tidligere for å håndtere dette produserte vannet, og dermed også alkylerte fenoler. Jeg tenker her bl.a. på ytterligere reinjeksjon og ytterligere rensing før utslipp til sjø. Selskapene utprøver nå lovende renseteknologi for å hindre utslipp av produsert vann. Jeg legger stor vekt på å gjennomføre tiltak som kan redusere miljøproblemene knyttet til oljevirkningen på sokkelen. Jeg kan likevel ikke se at pålegg om produksjonsstopp er et særlig aktuelt virkemiddel.

Havforskningsinstituttet har foretatt laboratorieforsøk på alkylfenolers hormonelle innvirkning på torsk. Alkylfenoler mistenkes for å ha samme virkning som det kvinnelige kjønnshormonet østrogen, og kan bidra til å påvirke reproduksjon og utvikling hos fisk. Det er nå viktig å finne ut i hvilken grad forsøkene er representative for den reelle eksponeringen rundt installasjonene på sokkelen. Fortsatt vet vi for lite om eventuelle effekter av alkylerte fenoler på fiskens reproduksjonsevne.

For å møte utfordringen utslippene av alkylerte fenoler representerer, er det viktig å styrke kunnskapen om hvilke eventuelle effekter disse forbindelsene kan ha. Det pågår allerede betydelig forskning på området. Samtidig synes det å være stor enighet om at på dette feltet er kunnskapsbehovet fortsatt stort.

Regjeringen ønsker å bidra til økt kunnskap generelt om langtidsvirkninger fra utslipp til sjø. Det er allerede

utarbeidet en oversikt over kunnskapsstatus, forskningsbehov og kompetansebehov innen dette området. Det synes også å være bred enighet blant de ulike fagmiljøene og industrien selv om hvor behovet for økt kunnskap er størst, og jeg stiller meg bak de vurderinger som har vært gjort så langt. På denne bakgrunn vil jeg, sammen med andre berørte departementer og industrien, så raskt som mulig ta initiativ til et eget forskningsprogram om langtidsvirkninger av utslipp til sjø fra petroleumssektoren.

Regjeringens målsetting er å sikre rammebetingelser for norsk petroleumsvirksomhet innenfor et bærekraftig perspektiv.

Virkemidler basert på prinsippet om føre var er viktige også i denne sammenheng. Selskaper på norsk sokkel må bl.a. søke om utslippstillatelse hos SFT for å kunne slippe ut olje og kjemikalier til sjø. Disse utslippstillatelsene er gitt i henhold til bestemmelsene i forurensningsloven, og det anliggende som spørren tar opp, er selvfølgelig inkludert i den vurderingen.

I forbindelse med utslippstillatelsen er rettighetshavere på norsk kontinental sokkel videre pålagt å gjennomføre regelmessig overvåking av det marine miljø. Hensikten med overvåkingen er å ha oversikt over og god kontroll med den påvirkningen offshorevirksomheten har på miljøet og de levende marine ressursene.

Nullutslippsfilosofien er et annet viktig verktøy for å begrense miljøskadelige utslipp til sjø fra produksjon av olje og gass, dvs. en kontinuerlig reduksjon av miljøskadelige utslipp mot et praktisk nullnivå. Regjeringen ser det som viktig å nå målet om et praktisk nullutslippsnivå for miljøskadelige stoffer til sjø innen 2005.

Steinar Bastesen (Kp): Jeg takker for et fyldig, men ikke fyllestgjørende svar.

Det er et faktum at i 2003 blir det produsert mer produksjonsvann enn olje på norsk sokkel. Ved henvendelse til oljeselskapene fra Havforskningsinstituttet da det skulle begynne å forske på dette, ble havforskerne utsatt for hets og ble beskyldt for dyreplageri når de skulle utsette torsk for forsøk med alkylerte fenoler. Det er hemmelighold av hva slags kjemikalier som blir brukt for å behandle borevann. Det har ikke statsråden oversikt over, for det er hemmelig. Tiltro til at selskapene på egen hånd vil ta dette problemet alvorlig, er for min del ikke til stede.

Statsråden legger veldig mye ut om forskning på dette problemet og behovet for det. Havforskningsinstituttet har jobbet med dette. Det er et tungt og møysommelig arbeid som må gjennomføres.

Vi har en reduksjon i fiskebestandene i Nordsjøen, spesielt når det gjelder torsk, som blir begrunnet i overfiske. Men 300 mill. tonn skadelig vann som er sluppet ut disse 30 årene, kan vel også ha hatt innvirkning på reduksjonen av fiskebestandene i Nordsjøen. Ser statsråden det problemet? Og er han villig til å finansiere en forskerstilling ved Havforskningsinstituttet, som jobber med å forske på disse tingene?

Statsråd Einar Steensnæs: Jeg har ingen problemer med å dele representanten Bastesens bekymring i forhold

til alkylerte fenolers eventuelle påvirkning på fertiliteten når det gjelder torsk og andre fiskeslag. Det er nettopp for å finne ut av dette at Olje- og energidepartementet sammen med andre berørte departementer tar et aktivt initiativ. Vi vet noe om virkningen, men vi vet ikke nok i forhold til hvordan virkningen på fisken er rundt installasjonene i Nordsjøen.

Som jeg nevnte i mitt svar, er det det at flere av oljefeltene blir eldre, som gjør at vi får større mengder produsert vann og dermed et økende problem i forhold til det spørsmålet som representanten Bastesen tar opp.

Når det gjelder budsjettforslaget fra Samarbeidsregjeringen, har sikkert representanten Bastesen merket seg at jeg for min del har styrket mitt budsjett på områder som nettopp går på å undersøke virkningen av petroleumsaktiviteten på norsk sokkel i forhold til miljø. Dette inkluderer også de problemene som hr. Bastesen tar opp.

Steinar Bastesen (Kp): Jeg takker for svaret.

Jeg må inn på en annen liten sak, som kanskje ligger under miljøvernministeren, men også under Olje- og energidepartementet, for jeg har kopi av et brev her som har gått med kopi til Oljedirektoratet. Det går på oljevernberedskapen på feltene, etter at ekstra slepefartøy er demobilisert fra samtlige felt og erstattet med en liten motorbåt på 24 fot – jeg har hatt flere runder om det her i Stortinget med miljøvernministeren i den forrige Bondevik-regjeringen. Det er en båt med 12 000 hk og en annen med 160 hk som skal slepe på oljelensa.

Jeg skal sitere hva Statoil skriver – jeg har det skriftlig – etter at jeg har jobbet siden 1999 med å få lov til å komme om bord på en båt og være med på en realistisk øvelse på havet. Statoil skriver, med kopi til Oljedirektoratet:

«Ved land er det større garanti for at øvelsen kan bli gjennomført. Oljevernutstyret har begrensninger med hensyn til bølgehøyde. Det er bedre muligheter for å finne tilfredsstillende sjø- og værforhold ved land i og med øvelsen kan gjennomføres i fjorder eller vikar som gir ly for ekstremt vær.»

Kopi av dette brevet ligger i statsrådets direktorat. Har han tenkt å undersøke saken og kanskje gjøre noe med oljevernberedskapen, som etter mitt syn, og jeg tror også etter presidentens syn, må være helt fraværende på norske oljefelt?

Statsråd Einar Steensnæs: Det er mulig at representanten Bastesen går ganske langt utenfor reglementet og rammene for spørretimen, for det er et helt nytt tema han nå introduserer. Men jeg skal svare mer generelt og si at ansvaret for at petroleumsvirksomheten foregår på en ansvarlig måte i forhold til miljøforskrifter og i forhold til fiskeriinteressene, er ikke bare miljøvernministerens – det er også mitt. Jeg påtar meg fullt og helt et ansvar for dette, og jeg ønsker faktisk å stå for en virksomhet som også tar hensyn til andre viktige samfunnsinteresser, bl.a. fiskeriinteressene. Jeg kan forsikre Bastesen om at her har jeg et sterkt, heftig og begeistret engasjement.

S p ø r s m å l 1 0

Fra representanten Heikki Holmås til utdannings- og forskningsministeren:

«I budsjettet for 2001 ble det bevilget penger til bygging av 1 000 studentboliger. Likevel ble det bare gitt tilsagn til bygging av 911,5 hybelenheter. Oslo- og Akershushøgskolenes studentsamskipnad fikk ikke tilsagn på bygging av noen, til tross for at prosjektene ville stå klare til innflytting høsten 2002. Med dette vil dekningsgraden for akershushøgskolestudentene bli på 0 pst.

Hva vil statsråden gjøre for å skaffe studentene ved Oslo- og Akershushøgskolene et skikkelig boligtilbud?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsatt til neste spørretime.

S p ø r s m å l 1 1

Øystein Hedstrøm (FrP): Jeg har følgende spørsmål til vår ærede fiskeriminister:

«Kystselbestanden i Østfold øker faretruende, mens fiskeressursene er sterkt redusert. Fjorårets telling viste at det var 500 dyr i Heia-området i tillegg til 2 200 dyr i Koster-området. Ifølge Fiskeridirektoratets kystoppsynsmann har selbestanden ytterligere økt med 350 dyr. Fangstknoten i fylket for 2001 med 18 dyr er oppfylt.

Vil statsråden gå inn for en betydelig økning av fangstknoten i Østfold?»

Statsråd Svein Ludvigsen: Jeg vil først få understreke at formålet med forvaltningen av sel på kysten er å sikre livskraftige selbestander. Innenfor denne rammen kan selbestandene beskattes som en fornybar ressurs, og bestandene reguleres ut fra økologiske og samfunnsmessige hensyn.

Kvoter på jakt på kystsel fastsettes med utgangspunkt i vitenskapelige anbefalinger. Forskerne har de senere år anbefalt årlige kvoter for kystsel basert i hovedsak på et uttak på 5 pst. av den tellbare del av de enkelte bestander. Kvotefastsettelsen har møtt til dels sterk motstand fra fisker- og jegerhold, idet oppfatningen har vært at kvotene har vært satt for lavt i forhold til den reelle selbestanden.

Fiskerimyndighetene har imidlertid økt kvotene under henvisning til at selbestandene utgjør samfunnsmessige problemer i forhold til fiskeri- og havbruksvirksomhet. Økningen har delvis vært gjort som et generelt påslag på 20 pst. i alle regioner, slik man gjorde i 1999, og som et spesielt påslag på 30 pst. i områder hvor det kan dokumenteres særlige problemer i forhold til fiskeri- og havbruk, slik man gjorde i 2000.

Kvotene for inneværende år ble fastsatt etter samme mønster. Det ble vedtatt å øke kvoten med 30 pst. for steinkobbe også i Østfold, slik at kvoten for 2001 var 18 dyr.

Fiskeriforsknings forslag til kvote for Østfold i 2002 er basert på bestandstallene fra august 2000, hvor høyeste anslag var 320 dyr. I tillegg ble det observert 160 dyr like over grensen til Sverige som sannsynligvis utgjør en

del av en relativt stor bestand på svensk side, estimert til å være minst 2 650 steinkobber. Denne bestanden kan gi store variasjoner i tallmaterialet. Myndighetene legger imidlertid til grunn bestandsanslagene på norsk side ved fastsetting av kvoten.

Fiskeriforskning anser det som forsvarlig å øke beskatningstrykket for steinkobbe til inntil 30 pst. utover 5 pst. av bestandsanslaget, som en midlertidig ordning inntil nye bestandsestimater foreligger. Disse anbefalingene gir en kvote for 2002 på mellom 16 og 21 dyr i Østfold.

Når det gjelder kvoten for 2002, vil disse bli fastsatt av Fiskeridirektoratet basert på anbefalingene fra forskerne. Fiskeridirektoratet vil fastsette kvotene på kystsel etter at det er holdt møte i Sjøpattedyrrådet. Sjøpattedyrrådet er høringsinstans i saker vedrørende deltakelse i og regulering av fangst av sjøpattedyr og gir råd til fiskerimyndighetene om bl.a. neste års regulering av kystsel.

Øystein Hedstrøm (FrP): Jeg takker statsråden for svaret.

Statsråden har ved en rekke anledninger poengtert at det er viktig at man fanger en større prosentuell andel av kystselen, og på landsbasis er det bare halve kvoten som fanges. I Østfold blir samtlige dyr, altså 18 dyr for inneværende år, fanget. Til tross for at kvoten er fastsatt på vitenskapelig basis, øker selbestanden hele tiden. Oppsynsmannen i Østfold har vurdert det slik at det er en økning på 350 sel, og til tider er det svart hav i Oslofjorden, i hvert fall på Østfold-siden av Oslofjorden. Ville det ikke nå være forsvarlig å øke kvoten og ikke bygge på procenter? Når man har et veldig lavt antall, altså 18 dyr, kan jo 20, 30 og 5 pst., som nevnes fra statsrådets side, tyde på en betydelig økning, men i realiteten er det snakk om noen ganske få dyr. Det har man forsøkt nå noen år, likevel øker selbestanden betydelig. Både Fiskeridirektoratets kystoppsynsmann og regiondirektøren mener at et langt høyere antall dyr, f.eks. 50, ville være forsvarlig. Skal vi ikke nå ta i litt, så kan man vurdere det til neste år igjen og se om dette har gått ut over bestanden?

Statsråd Svein Ludvigsen: Jeg forstår bekymringen til representanten Hedstrøm.

Jeg understreker at bestandsanslagene på norsk side må ses i sammenheng med den bestanden som også befinner seg på svensk side, og dette kan gi variasjoner i tallene. Men fra min side vil jeg si at det er viktig at vi ser på sjøpattedyrforvaltningen som en del av en helhetlig økosystemforvaltning. Kommersiell fangst av en fornybar matressurs er viktig, men det er også helt sentralt at vi opprettholder livskraftige selbestander, og at vi tar et uttak som bygger på vitenskapelige anbefalinger. Slik tallene foreligger pr. i dag, før Sjøpattedyrrådet har hatt sitt møte, er altså bestandsanslaget på 320 dyr. 5 pst. uttak, i tråd med det som har vært praksis, gir 16 dyr. Skulle vi øke i Østfold med 20 pst., ville det gi 19 dyr. Trekker man det til 30 pst., som har vært praksis til nå, er vi oppe på 21 dyr.

Jeg har ikke planer om å øke tallet i år utover de anslag og de anbefalinger som kommer fra forskerne. Jeg

forstår at dette er et problem som man er opptatt av også i Østfold, men jeg understreker at det er viktig at formålet med forvaltningen er å opprettholde livskraftige selbestander.

Øystein Hedstrøm (FrP): Jeg takker statsråden for tilleggssvaret.

I Østfold fungerer denne fangsten helt utmerket. Man har fangstlag, og alt tidlig på året hadde man tatt den mikroskopiske mengden sel, altså 18 dyr. Tidligere, for noen år tilbake, var kvotene langt større, og da var det en viss biinntekt også i dette ved at man leverte kjøtt til en del Oslo-restauranter. Mener ikke statsråden at også det økonomiske argument må tillegges en viss betydning? Da må man øke kvotene med noe mer enn et par-tre dyr, som det her forsiktig antydes.

Statsråd Svein Ludvigsen: Det er riktig at uttak av kystsel landet sett under ett i de senere år har vært under 50 pst. Det er jeg bekymret for, for det er ikke en god nok forvaltning av sjøpattedyrene i et økosystem. I Østfold tar man kvoten, og det er jo en relativt liten kvote i antall dyr, men, igjen, den er satt i tråd med de anbefalinger og de veiledninger som er lagt til grunn nasjonalt.

Det økonomiske argument er viktig, at vi får best mulig økonomi ut av de fornybare ressursene vi har, men den viktigste føringen må være å bevare og sikre livskraftige selbestander. Og man kan ikke gå på akkord med det for å utløse det verdiskapingspotensialet som måtte ligge i sjøpattedyrene.

Men jeg er til enhver tid åpen for å ha et våkent øye for om våre anslag er gode nok, enten det gjelder Østfold eller i landet for øvrig.

S p ø r s m å l 1 2

Åsa Elvik (SV): «Dei siste åra har torskekvatane lege vesentleg over forskarane sine anbefalingar. Samtidig skjer forhandlingane i den norsk-russiske fiskerikommisjonen utan offentlegheit, i strid med internasjonale avtala som Noreg har slutta seg til, og i strid med ønsket til mellom andre norske miljøorganisasjonar og 50 ordførarar (Dagbladet 5. november 2001).

Vil statsråden i framtida gjere den norske forhandlingsposisjonen i dei norsk-russiske kvoteforhandlingane kjend på førehand?»

Statsråd Svein Ludvigsen: Oppgaven med å forhandle med Russland om fellesbestander i Barentshavet er tillagt Fiskeridepartementet. Forhandlingsdelegasjonen utnevnes ut fra hva som etter departementets vurdering er hensiktsmessig og forsvarlig. I denne vurderingen ligger også overholdelsen av eventuelle retningslinjer fra regjering og storting, samt internasjonale forpliktelser i generell folkerett som Norge er bundet av, og/eller forpliktelser i konvensjoner som Norge har undertegnet.

I dag består den norske delegasjonen av representanter fra norsk fiskerinæring og norske myndigheter, også

innbefattet representanter fra Havforskningsinstituttet og Fiskeriforskning.

Til grunn for Fiskeridepartementets utnevning av forhandlingsdelegasjon ligger en balansert vurdering i hovedsak basert på representasjon fra næringen og forvaltningen, legitimitet i næringen, forhandlingstaktiske hensyn og at delegasjonen må ha en håndterlig størrelse.

Fiskerimyndighetene forvalter nasjonale ressurser med ansvar for å ivareta og videreutvikle fiskerinæringen langs hele den norske kysten. Det er ikke lagt opp til noen form for geografisk representasjon gjennom kommuner eller fylkeskommuner, men derimot en funksjonell representasjon gjennom næringsorganisasjonene. De næringsorganisasjonene som deltar i det forberedende møte og i delegasjonen under selve kvoteforhandlingene, er Norges Fiskarlag, Norsk Sjømannsforbund og Fiskeri- og Havbruksnæringens Landsforening. I tillegg møter også Miljøverndepartementet.

Fiskeridepartementet er kjent med de internasjonale forpliktelsene vedrørende åpenhet og deltakelse i ulike beslutningsprosesser, og det er Fiskeridepartementets vurdering at slik delegasjonen er sammensatt, og slik forhandlingene blir forberedt, er forpliktelsen i FN-avtalen av 1995 om åpenhet ivaretatt.

Forhandlingene med Russland om forvaltning av bestandene i Barentshavet skal ivareta mange hensyn. Blant de viktigste er hensynet til en bærekraftig forvaltning, og herunder også at en så langt som mulig kan nå de mål som ligger i prinsippene om en føre var-tilnærming, i tillegg til å ivareta de norske interessene på en best mulig måte innenfor de gjeldende fiskeripolitiske målsetninger.

Forhandlinger om fiskeriressursene handler om å gi og ta for å komme fram til en enighet. Å offentliggjøre den norske forhandlingsstrategien på forhånd vil etter min vurdering medføre en dårligere posisjon for Norge i forhandlingene, med det resultat at norske interesser blir skadelidende, både på kort og på lang sikt. For å si det litt enkelt, man opplyser ikke om hvilke kort man har på hånden før spillet er satt i gang.

Avslutningsvis vil jeg oppsummere med å si at så lenge delegasjonens sammensetning reflekterer de berørte parter, delegasjonens størrelse er håndterlig og delegasjonens sammensetning ikke er i strid med internasjonale forpliktelser, er det ikke aktuelt å gjøre forhandlingsposisjonene kjent i forkant av kvoteforhandlinger. Da forhandlingene ofte er repeterende øvelser, er det heller ikke aktuelt å offentliggjøre mandatene i etterkant av forhandlingene.

Åsa Elvik (SV): Eg takkar for svaret. Eg må vel innrømme at det var det svaret eg hadde venta, sjølv om det ikkje var det svaret eg hadde ønskt. Men eg får finne meg i at verdien av offentlegheit rundt og demokratisk styring over fiskeriforvaltninga førebels er ulik for statsråden og meg.

No svarte statsråden faktisk på tillegsspørsmålet mitt, så eg får gå vidare til neste tillegsspørsmål: Vil statsråden ta på alvor dei signala som kjem frå næringsutøvarar, kommunar, ordførarar, fylkeskommunar, mil-

jøorganisasjonar og ikkje minst opposisjonspolitikarar, og vurdere ei meir open fiskeriforvaltning, der omsynet til berekraft, og for å vere sikker på at vi snakkar det same språket, også omsynet til framtidig fortjeneste, ikkje berre umiddelbar fortjeneste, står i fokus? Vil statsråden vurdere meir openheit i næringa, eller anser han dette som fullstendig tilfredsstillande?

Statsråd Svein Ludvigsen: Det er jo hyggelig at statsråden kan være i forkant og svare på spørsmål som ikke er stilt. Det er heller ikke slik at man er nødt til å stille tillegsspørsmål, men jeg skal i hvert fall forsøke å svare på det som nå er gitt, og så får vi se om det blir behov for et ytterligere spørsmål.

Jeg tar enhver henvendelse fra næringen og fra aktører langs kysten på alvor, også når det kommer henvendelser fra kyst-ordførere og andre, men fra min side er det viktig at vi gjennomfører forhandlingene – med russerne i dette tilfellet – på en måte som sikrer at norske interesser blir ivaretatt på en best mulig måte. Da føler jeg meg overbevist om at en større grad av åpenhet og kunnskap om norske mandat og forhandlingsposisjoner ikke vil være til gagn for norsk fiskerinæring, og at det heller ikke vil være til gagn for bosetningen langs kysten. Derfor ser ikke jeg at norske interesser er tjent med at vi skulle ha en større grad av åpenhet i den forstand at mandat og posisjoner skulle gjøres kjent i forkant eller i etterkant. For det vil også medføre at vår ærede motpart vil være kjent med posisjonene til de kommende års forhandlinger – fordi dette ofte er repeterende øvelser.

Åsa Elvik (SV): Eg må innrømme at svaret bekymrar meg. Årets forskningstokt har avslørt at det er lite torskeyngel å snakke om. Bladet Vesterålen refererte den 20. oktober at torskeyngelen ikkje berre har gøymt seg, den er rett og slett borte. Når statsråden då sa til avisa Nordlys i forgårs at dei langsiktige utsiktene er noko uklare, tok han ikkje for hardt i. Statsråden er ikkje eingong villig til å ta konsekvensane av ei så pass forsiktig utsegn, tvert imot. Neste års torskevot er over dobbel så stor som det forskarane tilrår. Eg registrerer svaret frå statsråden i forhold til openheit i forvaltninga. Eg må seie at det bekymrar meg. Det har kome ganske sterke signal frå kysten, også frå næringsutøvarar, om at ein ønskjer ei omlegging. Det er signal som eg tar på alvor, og som eg vil fortsetje å utfordre statsråden på vidare.

Statsråd Svein Ludvigsen: Jeg forstår bekymringen, men representanten burde kanskje også være bekymret hvis vår ærede motpart skulle være kjent med alle posisjoner før vi går i forhandlinger, og hvis de skulle være kjent med mandat og posisjoner som vi har i langsiktige forhandlinger. Det vil etter mitt skjønn være til større skade for norsk fiskerinæring enn den mangel på total åpenhet som etterlyses. Ut fra en totalvurdering er jeg på trygg grunn i den forstand at den praksis som har vært ført gjennom alle tider i forhandlinger med russerne, vil bli videreført. Men jeg har et våkent øye og øre for det som kommer.

Når det så reises spørsmål knyttet til kvoteavtalen for 2002, er det litt utenfor det spørsmålet som opprinnelig er reist. Men jeg bare understreker at kvoten som er fastsatt, gir rom for at både totalbestanden og gytebestanden vil vokse. Ut fra det mener jeg at avtalen er forsvarlig.

S p ø r s m å l 1 3

Torbjørn Andersen (FrP): Jeg vil først få gratulere statsråden fra mitt eget hjemfylke med hans debut her i Stortingets spørretime i dag. Så får vi se om det er grunn til å være fornøyd med statsrådets svar.

Jeg har følgende spørsmål til statsråden:

«Fremdeles mangler rundt 7 000 av landets deltidsbrannfolk grunnutdanning. Manglende utdanning hos landets deltidsbrannfolk har vært et vedvarende problem. Resultatet er svekket brannberedskap i landets kommuner. Planene for en forsering i utdanning av både brannfolk og deltidsbrannfolk er utarbeidet. Problemet som gjenstår, synes imidlertid å være pengemangel for å iverksette de utarbeidede planene for å heve kompetansen til landets brannfolk.

Vil statsråden gi en redegjørelse i denne saken?»

Statsråd Victor D. Norman: La meg først si at jeg deler representanten Andersens bekymring for manglende utdanning av deltidsbrannfolk. Deltidspersonell er en viktig del av den samlede brannberedskap, og det er av stor betydning både at det finnes et utdannelsstilbud til denne gruppen, og at tilbudet faktisk blir brukt.

Samtidig har jeg lyst til å presisere at det er kommunenes ansvar å sørge for at man har et forsvarlig brannvesen, og i den forbindelse er det også kommunenes ansvar å sørge for at personellet har den nødvendige utdanning og opplæring. Staten skal påse at kommunene oppfyller disse oppgavene, og i tillegg er det naturlig at staten sørger for at det finnes et fullverdig utdannelsstilbud.

I 1996 oppnevnte Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet – KUF – i samarbeid med Kommunal- og regionaldepartementet, som da var overordnet myndighet for brann- og eksplosjonsvern, en arbeidsgruppe for å utrede et utdannelsstilbud til deltidspersonell og finansiering av dette. På bakgrunn av arbeidsgruppens forslag har Norges Brannskole vært gjennom en oppbyggingsfase, og det er opprettet et samarbeid med lokale sikkerhets- og øvelsessentre for gjennomføring av den praktiske del av opplæringen. I tillegg er det gjort omfattende forberedelser for å kunne gjennomføre et desentralisert utdannelsstilbud for deltidspersonell. For tiden gjennomføres pilotprosjekter i to regioner, Østerdalen og Vesterålen, for å prøve ut opplegget før det startes opp i full skala.

Ansvar for Norges Brannskole vil fra 1. januar 2002 bli overført fra KUF til Arbeids- og administrasjonsdepartementet. I forbindelse med overføringen vil vi videreføre det arbeidet som er satt i gang når det gjelder desentralisert utdanning av deltidspersonell, og vi vil i den forbindelse også legge vekt på å gi kommunene et så billig tilbud som mulig.

Torbjørn Andersen (FrP): Jeg takker statsråden for svaret.

Mitt anliggende i denne saken er å prøve å sikre at vi får en utdanning av både heltids- og deltidsbrannfolk som fungerer, og som gjennomføres etter de planene som er utarbeidet. Dette er andre gang jeg som saksordfører for denne type saker på Stortinget føler at det er nødvendig å ta opp denne saken. Jeg forutsetter derfor at ansvarlig statsråd ordner opp i dette, slik at vi kan være sikre på at denne deltidsreformen går sin gang uten å være belemet med usikkerhet når det gjelder finansiering av det utdannelsstilbudet som vi her snakker om. Det er altså ca. 8 mill. kr fra staten som mangler for at Brannskolen på Tjeldsund skal kunne iverksette denne reformen, og det er uakseptabelt at pengene ikke er på plass over budsjettet. 7,9 mill. kr er det som skal til. Hvis ikke, er det fare for at hele reformen faktisk blir lagt på is, ifølge de opplysningene som jeg innehar. Problemet består egentlig i mangel på penger til Brannskolen for å kunne iverksette planene, som er omfattende, og som det har vært jobbet lenge og grundig med. Det vil være synd om noen få millioner kroner skulle stanse dette viktige tiltaket som nå står på trappene og skal iverksettes.

Statsråd Victor D. Norman: La meg gjenta hovedtrekkene i det jeg sa, og presisere de økonomiske sidene ved det. Det jeg sier veldig klart, er at vi ikke må fravike den grunnleggende oppgavefordeling som vi har mellom stat og kommune. Det er et kommunalt ansvar å sørge for at både heltids- og deltidspersonell har den nødvendige opplæring. Det som er vårt ansvar sentralt, er å sørge for at tilbudene finnes. Tilbudene er nå på plass. Vi vil sørge for at de blir så billige for kommunene som mulig. I den grad kommunene så måtte ha problemer med å skaffe seg midler til å sørge for den opplæringen, er det et spørsmål som har å gjøre med kommunenes inntektsrammer generelt sett. Det er i så fall et spørsmål som det er naturlig for Kommunal- og regionaldepartementet å vurdere. Det som er Arbeids- og administrasjonsdepartementets ansvar, er å sørge for at det finnes et godt tilbud som kommunene kan nyttiggjøre seg, og det mener jeg vi nå har på plass.

Torbjørn Andersen (FrP): Jeg takker statsråden for svaret.

Ifølge den informasjon jeg har fått i denne saken angående Brannskolens budsjett, har staten også forpliktet seg til å være med når det gjelder finansiering.

Når det gjelder selve opplæringstilbudet, som for så vidt er desentralisert, er det også en praksisuke, og den biten koster 5,4 mill. kr. Det har staten forpliktet seg til å betale, og det er en del av de 7,9 mill. kr som de etterlyser, som mangler i overføringene til Brannskolen i Tjeldsund. Det er riktig det statsråden sier, at det er kommunens ansvar. Men staten har påtatt seg et delansvar, og det går bl.a. ut på å finansiere den biten som Brannskolen må stå for. Der mangler det fortsatt 7,9 mill. kr. Kommer ikke de pengene, risikerer vi at denne viktige deltidsre-

formen kan bli lagt på is. Statsråden bør se noe nøyerer på dette området.

Statstråd Victor D. Norman: La meg gjenta nok en gang at statens ansvar her er å sørge for at det finnes et fullverdig utdanningstilbud. Det skal vi sørge for er der den dagen kommunene ønsker å sende folk til dette tilbudet, og den dagen kommunene er villige til å dekke de kostnadene som naturlig hører hjemme i kommunesektoren i den forbindelse.

S p ø r s m å l 1 4

Eirin Faldet (A): Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til arbeids- og administrasjonsministeren:

«23. oktober 2001 orienterte Konkurransetilsynet flyselskapene SAS og Braathens om at de ikke fant grunnlag for å gripe inn mot SAS' erverv av Braathens, og at Konkurransetilsynet «på det nåværende tidspunkt» ikke ville gripe inn mot bonusprogrammer, storkundeavtaler og reisebyråavtaler.

Hvilken grunn har Arbeids- og administrasjonsdepartementet til å forsere Konkurransetilsynets arbeid med disse problemstillingene, og hvorfor slik hast?»

Statstråd Victor D. Norman: Vi har hast i spørsmålet om de konkurransemessige rammevilkår for luftfarten fordi saken haster. Den haster både av hensyn til flypassasjerene og av hensyn til flyselskapene.

For passasjerene haster saken for at prisene på flyreiser faktisk skal gå ned dersom Stortinget vedtar Regjeringens forslag om å fjerne flypassasjeravgiften. Utviklingen i den senere tid har ført til at SAS vil få en meget sterk posisjon i det norske markedet. Det gjelder hva enten SAS overtar Braathens eller ei. I en slik situasjon er det ikke uten videre gitt at lavere avgifter vil gi lavere priser for passasjerene. Skal vi være sikre på at lavere avgifter faktisk gir lavere priser, må flyselskapene få rammevilkår som gjør at de ikke oppmuntres til å utnytte markedsmakt, og rammevilkår som stimulerer til nyetablering.

I brev av 2. november bad jeg derfor Konkurransetilsynet om umiddelbart å sette i gang en grundig gjennomgang av alle avtaler og ordninger som kan virke etableringshindrende og konkurransebegrensende i luftfartsmarkedet. Jeg er tilfreds med at Konkurransetilsynet sist fredag varslet de norske flyselskapene om at det vil vurderes inngrep mot bonusordningene. Selv om mange passasjerer i første omgang vil oppleve det som et tap om bonusordningene forsvinner, er det etter min mening ikke tvil om at passasjerene er bedre tjent med konkurranse og lave priser, enn med bonusprogrammer som binder dem til ett selskap.

Jeg er selvfølgelig klar over at krisen i internasjonal luftfart etter terrorangrepene den 11. september har skapt store økonomiske problemer for mange flyselskaper, og at disse tiltakene som jeg har bedt Konkurransetilsynet vurdere, kan oppleves som at man legger sten til byrden. I de vanskelige omstillingene som selskapene står over-

for, må det imidlertid være viktig at selskapene vet hvilke konkurransemessige rammevilkår de må forholde seg til i fremtiden. Å vente med å avklare rammevilkårene ville skape ekstra og unødige usikkerhet, og hvis det er noe flyselskapene ikke trenger nå, er det enda mer usikkerhet om rammevilkårene.

Eirin Faldet (A): Dette var mange fine ord. Men vi vet nå at det pågår et nordisk utredningsarbeid som bedre vil kunne belyse betydningen av bonusordningene for konkurransen internasjonalt og nasjonalt. Resultatet av dette arbeidet skal foreligge til våren. Hvilket grunnlag har departementet for å unnlate å avvende disse vurderingene? Statsråden skjønner vel at dette hastverket veldig lett kan kobles til statsrådets motvilje mot at SAS får kjøpe Braathens?

Statsråd Victor D. Norman: Når det gjelder spørsmålet om samordning i forhold til det utredningsarbeidet som foregår på nordisk basis, er det et spørsmål som naturlig må vurderes av Konkurransetilsynet. La meg igjen presisere: Vi har ikke pålagt Konkurransetilsynet å gjennomføre konkrete tiltak. Vi har bedt dem vurdere tiltak som kan virke begrensende, og det er Konkurransetilsynet selv som har avgjort denne varslingen om bonusordningene nå. Jeg er glad for at de har gjort det, men vi har ikke pålagt dem å gjøre det. Så tidspunktene for ulike tiltak er det Konkurransetilsynet som må vurdere.

Når det gjelder den andre delen av tilleggs spørsmålet, vil jeg presisere: Det er ingen her som legger opp til noen omkamp om SAS–Braathens-saken, men jeg tror det er veldig viktig at både SAS og Braathens og alle andre vet hvilke konkurransevilkår de skal forholde seg til, ikke bare neste uke, men om et halvt år og om ett år. Vi må ikke komme dit hen at vi lager konkurransemessige rammevilkår som en overraskelsespakke som skal offentliggjøres en eller annen gang i fremtiden. Det er det verste for alle parter i dette markedet. Derfor fastholder jeg at saken haster.

Eirin Faldet (A): Gjennom media er det blitt kjent at Administrasjonsdepartementet har engasjert seg i saken, dette til tross for at administrasjonsministeren uttalte prinsipiell skepsis til politisk overprøving av Konkurransetilsynets vurderinger. Det er nå slik at dette brevet fra statsråden til Konkurransetilsynet oppfattes som en instruks til ny vurdering av bonusprogrammet. Er ikke statsråden selv klar over at dette kan oppfattes litt rart, ja meget underlig, i luftfartsmiljøet, og at det lett kan oppfattes som om statsråden er ute etter å ta SAS i stedet for å ivareta passasjerenes interesser?

Statsråd Victor D. Norman: Jeg har ingen garanti for hvordan det oppfattes andre steder, men la meg understreke igjen: Jeg er interessert i at vi skal ha en luftfartsnæring som fungerer godt – for passasjerene og for dem som jobber i næringen. La meg også presisere at vi ikke har instruert Konkurransetilsynet i hva de konkret skal gjøre; vi har bedt dem vurdere en del spørsmål.

La meg så til slutt – og det er kanskje det viktigste – gjøre det klart at det jeg tidligere har sagt, er at jeg ønsker et uavhengig konkurransestilsyn for vurdering av enkeltsaker. Men jeg ønsker selvfølgelig ikke at Regjeringen ikke skal engasjere seg i konkurransepolitikk. Det er helt klart at konkurransepolitikk, som all annen politikk, er ting Regjeringen skal holde på med, statsråden skal holde på med og Stortinget skal holde på med. Konkurransetilsynet skal gjennomføre den politikken som vi legger opp til. Så jeg har aldri tatt til orde for, og kommer aldri til å ta til orde for, at arbeids- og administrasjonsministeren eller andre ikke skulle engasjere seg i luftfartspolitiske spørsmål.

S p ø r s m å l 1 5

Linda Cathrine Hofstad (H): Jeg ønsker å stille sosialministeren følgende spørsmål:

«Ved Røros videregående skole er det avdekket et skremmende stort narkotikamisbruk blant elevene. I denne ungdomsgruppen har misbruk av narkotiske rusmidler økt sterkt den siste tiden.

Hvilke tiltak vil statsråden iverksette for å forebygge det økende narkotikamisbruket blant ungdom?»

Statsråd Ingjerd Schou: Dessverre er jeg redd for at situasjonen på Røros ikke er enestående. Statens institutt for rusmiddelforskningens målinger viser at det de senere år har skjedd en merkbar økning i ungdoms bruk av både legale og illegale rusmidler. I år 2000 var det tegn til en utflating i bruken av illegale rusmidler, men den ligger fortsatt på et høyt nivå. Bruken av alkohol blant unge viser derimot en sterkt økende tendens. Situasjonen er urovekkende.

Det er sammenheng mellom ungdoms bruk av alkohol og bruk av illegale rusmidler. Samarbeidsregjeringen har derfor som mål å redusere det totale alkoholforbruket og bringe mer av alkoholomsetningen inn i lovlige former. Jeg har forstått det slik at det ikke bare dreier seg om et narkotikaproblem, men at det også omsettes betydelige mengder illegal sprit på Røros. Å redusere tilgangen på hjemmebrent og smuglersprit, ikke minst blant ungdom, vil derfor være et viktig virkemiddel både for å redusere forbruket og forebygge eksperimentering med narkotiske stoffer.

Samarbeidsregjeringen vil satse på forebyggende arbeid og målrettede helse- og sosialpolitiske tiltak for å bekjempe rusmiddelmisbruk. Vi har allerede iverksatt flere målrettede tiltak for å avhjelpe situasjonen til de tyngste misbrukerne.

Ansvar for videreutvikling av helsetjenester for rusmiddelmisbrukere blir overført til det nye Helsedepartementet fra 1. januar 2002. Vi har foreslått bevilgningene til lavterskel helsetiltak økt med 20 mill. kr, og til legemiddelassistert rehabilitering med 35 mill. kr, slik at alle som står i kø, skal få tilbud.

Regjeringen vil legge frem en egen handlingsplan mot rusmiddelproblemer, som skal vektlegge både forebyggende tiltak og et bedre behandlingstilbud for rusmiddel-

misbrukere. I den forbindelse vil vi styrke det forebyggende arbeidet rettet mot unge og foreldregenerasjonen, herunder de frivillige organisasjonenes rusforebyggende arbeid. Samarbeidsregjeringen vil også arbeide for en mer effektiv koordinering av ressursene som brukes i tiltak for rusmiddelmisbrukere og i psykiatri.

Godt forebyggende arbeid må være lokalt forankret, og kommunene har et eget ansvar for dette. Til å øke kvaliteten på arbeidet skal de regionale kompetansesentrene for rusmiddelspørsmål bistå kommunene med anbefalte metoder og veilede i den praktiske gjennomføringen. De kan også i noen utstrekning bidra med økonomiske midler til utvikling av forebyggende tiltak.

Det er for øvrig nylig nedsatt en forskerkommisjon som skal oppsummere eksisterende kunnskap på rusmiddelområdet. Den skal peke på rusmiddelpolitiske dilemmaer og valgmuligheter i årene som kommer, og se på behovet for ytterligere forskning. Kommisjonen skal avlegge sin rapport innen juli neste år, og det er grunn til å tro at den vil kunne sette oss bedre i stand til å velge og gjennomføre enda mer målrettede og treffsikre virkemidler.

For øvrig kan jeg opplyse at jeg har tenkt å besøke Røros videregående skole med det første. Hensikten er å få førstehåndskunnskap om forholdene der, og ha en dialog med lokalsamfunnet om hva som kan gjøres.

Linda Cathrine Hofstad (H): Jeg takker statsråden for et tilfredsstillende svar.

Jeg er svært glad for at statsråden betegner dette som en urovekkende situasjon, og at det allerede er iverksatt flere tiltak. Jeg er også svært glad for at statsråden har planlagt et besøk ved Røros videregående skole.

I likhet med statsråden er også jeg opptatt av hvordan vi kan oppnå resultatene vi ønsker i det forebyggende arbeidet. Jeg er av den oppfatning at det er svært viktig at foreldre og skole blir aktive deltakere i dette arbeidet.

Jeg håper sosialministeren vil se på hvordan det framtidige forebyggende arbeidet skal kunne drives på best mulig måte.

Statsråd Ingjerd Schou: Til det som representanten påpeker om det forebyggende arbeidet, vil jeg bare understreke at vi er i inntak og arbeid med en tiltaksplan innenfor rusomsorgen, og hvor nettopp det forebyggende arbeidet er en av hovedbjelkene.

Presidenten: Spørsmål 16 vil bli besvart foran spørsmål 22.

S p ø r s m å l 1 7

Rolf Terje Klungland (A): Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til samferdselsministeren:

«Bruk av wiremidtdeler på motorveiparseller møter sterke reaksjoner fra motorsykkelmiljøet. I Danmark er man i gang med å demontere slike midtdelere på grunn av flere stygge ulykker. I Norge vil man bruke wire ut fra økonomiske hensyn. Nullvisjonen i forhold til dødsulyk-

ker må omfatte alle trafikanter, også de som kjører motorsykkel.

Hvordan vurderer statsråden bruk av wiredelere, og hvordan vil statsråden sørge for at sikkerheten ivaretas med bruk av disse midtdelerne?»

Statsråd Torild Skogsholm: Ulike former for rekkverk benyttes for å redusere skadeomfanget ved utforkjørings- eller møteulykker. Wirekkverk er én av flere typer rekkverk som benyttes i dette arbeidet.

Som representanten her påpeker, har wirekkverk i lengre tid vært i bruk i enkelte av våre naboland. Det danske Vejdirektoratet har i etterkant av beslutningen om å fjerne wirekkverk utført undersøkelser der wirekkverk sammenliknes med stålskinnerekkverk. Denne undersøkelsen viste at det ikke synes å være flere ulykker med alvorlig resultat ved bruk av wirekkverk enn med stålskinnerekkverk.

I Sverige er wirekkverk tatt i bruk i stor utstrekning som midtdelere både på firefelts- og på trefeltsveger. Her kan det dokumenteres svært gode resultater med hensyn til reduksjon av antall døde og alvorlig skadde. Fra starten med wirekkverk på trefeltsveger i 1997 og fram til nå har ingen omkommet på disse vegstrekningene, mens det på kontrollstrekningene, der det ikke har vært midtrekkverk, har vært flere dødsulykker.

Den type wirekkverk som benyttes i Norge, er forbedret når det gjelder trafikksikkerhet sett i forhold til den type rekkverk som ble benyttet i Danmark. Etter Statens vegvesens vurdering er det i første rekke stolpene som kan utgjøre en fare for motorsyklistene. Stolper med skarpe kanter og utstikkende partier er farligere enn f.eks. avrundede stolper. I de nye retningslinjene som vil foreligge om kort tid, vil det bli pekt på at hensynet til motorsyklister må vektlegges ved valg av type rekkverk og ved plassering av rekkverk. Det vil bl.a. bli stilt krav om at avrundede stolper skal benyttes.

Statens vegvesen har i samarbeid med Norsk Motorcykel Union kommet fram til at det også bør ses nærmere på hvordan rekkverk kan testes med hensyn til motorsykkelpåkjørslser, og at det bør gjennomføres en analyse av rekkverkpåkjørslser. Disse arbeidene er igangsatt, og resultatene forventes å foreligge om kort tid. Det undersøkes også hvordan disse rekkverkene eventuelt ytterligere kan forbedres med hensyn til motorsykkelpåkjørslser.

Rolf Terje Klungland (A): Jeg takker for svaret. Jeg synes kanskje det er litt defensivt å si at det er like mange dødsulykker med stålskinner som det er med wiredelere. I utgangspunktet arbeider vi vel for at det ikke skal være dødsulykker i det hele tatt.

Jeg er enig i at stolpene også kan være et faremoment. Men hvis en ser på disse wiredelerne, ser en at de også ser veldig skumle ut for motorsyklister. Jeg er klar over jobben som er gjort i NMCU og Vegdirektoratet på dette området, noe som er viktig, og at en har med motorsyklistene i det som nå skal foregå. Men det er mye tro og tvil når det gjelder hva som vil gagne trafikkmiljøet,

og i den sammenheng er det behov for nye tester. Mitt spørsmål til samferdselsministeren blir da om hun vil sørge for at det blir gjort tester slik at forskningsresultater kan legges til grunn før en benytter mer wiredelere enn en har gjort.

Statsråd Torild Skogsholm: Jeg tror vi alle er enige om at det er et viktig mål å holde ulykkestallene nede. I den forbindelse er det viktig å finne ut hva som er de riktige tiltakene for å unngå at slike ulykker skjer, og det er viktig at motorsykkelmiljø er med i debatten om hva som er de riktige tiltakene for å unngå ulykker som denne trafikantgruppen utsettes for. Derfor er det viktig for meg som samferdselsminister å sørge for at vi hele tiden søker etter hvilke tiltak – og når det her gjelder midtdelere, hvilken type midtdelere – det er som ivaretar tryggheten best.

Rolf Terje Klungland (A): Jeg takker igjen for svaret, og vil be statsråden om litt mer å utdype hva slags tester som er tenkt foretatt i forhold til dette, når det vil skje, og om det vil skje før det settes opp nye wiremidtdelere.

Statsråd Torild Skogsholm: Jeg legger til grunn, når Statens vegvesen ser på denne typen problemstillinger, at de kommer til å foreta de testene som bør foretas, før man fatter beslutning om hvilke type midtdelere som bør benyttes hvor, og også i den grad man skal bruke wiremidtdelere, ser på utformingen av disse og hvordan man kan sørge for at de ivaretar sikkerheten best mulig.

S p ø r s m å l 1 8

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Hallgeir H. Langeland til samferdselsministeren, vil bli tatt opp av representanten Helga Eggebø.

Helga Eggebø (SV): Jeg har et spørsmål til samferdselsministeren:

«Satsing på høghastighetsjernbane, bl.a. i Frankrike, Tyskland og Spania, har vært en stor suksess. En tilsvarende satsing i Norge kunne f.eks. gi en reisetid Oslo–Skien på 1 time, Oslo–Bergen 2:25, Oslo–Haugesund 2:05. Med slike reisetider vil jernbanen kunne bli et reelt alternativ til bilen for reiser på kortere strekninger, og for fly på lengre avstander.

Vil statsråden bidra til at det blir et mer positivt fokus på en mer miljøvennlig og framtidsretta jernbanepolitikk i Norge?»

Statsråd Torild Skogsholm: Samarbeidsregjeringen vil, som en del av en politikk for bedre kollektivtransport, prioritere innsatsen på jernbane der hvor jernbanen har sine største fortrinn og bidrar mest til å bedre miljø og framkommelighet. Nå er jeg veldig klar over at befolkningstetthet og muligheter for lønnsom jernbanedrift i Frankrike, Tyskland og Spania er helt annerledes enn i Norge. Vi må ha et ambisjonsnivå som er tilpasset norske

forhold. For persontrafikken er målet å øke tempoet i dobbeltsporutbyggingen i storbyene, særlig i Oslo-området og på intercitystrekningene. I tillegg vil det bli gitt høyere prioritet til utvikling og utbygging av stasjoner og knutepunkt for jernbanetrafikk og annen kollektivtrafikk. Dette vil gjøre jernbanen mer konkurransedyktig, gjennom kortere reisetid, høyere frekvens og bedre kvalitet for de reisende. For godstransporten vil utvikling av hensiktsmessig terminal- og krysningssporkapasitet samt profilutvidelser bli gitt særlig prioritet på de strekningene der det ligger best til rette for at jernbanen kan avlaste vegtransporten til beste for miljø og næringsliv.

Hovedlinjene i jernbanepolitikken for den kommende tiårsperioden er trukket opp gjennom Stortingets behandling av Nasjonal transportplan 2002–2011. Innenfor rammen av de statlige midlene i Nasjonal transportplan er som kjent verken den såkalte Haukelibanen eller andre høyhastighetsprosjekter prioritert.

Dagens kjøreveg i Norge er en første generasjons jernbane som med få unntak er bygd for 100–150 år siden. Kravene til trasé, hastighet, bæreevne og profil i tunneler var den gangen helt andre enn i dag. Dagens bane-nett er ca. 4 000 km, hvorav bare ca. 200 km dobbeltspor. Denne situasjonen innebærer store utfordringer i forhold til prioriteringen av ressursinnsatsen i årene framover. Etter min mening er det svært viktig å ikke skape urealistiske forventninger om hva det er mulig og riktig å satse på for jernbanen i Norge.

Regjeringen har et klart mål om å bedre kvaliteten og kapasiteten på det samlede kollektivtilbudet, inkludert jernbanen. Et godt kollektivtilbud betyr mindre køer, bedre framkommelighet for nærings- og nyttetransporten og demper også behovet for nye vegprosjekter. Hvordan vi best kan innrette en helhetlig politikk for å få dette til, ønsker jeg å komme nærmere tilbake til i en varslet stortingsmelding om kollektivtransport, som Regjeringen tar sikte på å fremme våren 2002.

Helga Eggebø (SV): Jeg vil takke statsråden for svaret.

I dag har vi høyhastighetsbane fra Gardermoen til Oslo S. Etter Oslo S må farten senkes drastisk, og dermed blir reisetiden forlenget. Vil det være interessant for statsråden å vurdere bygging av en flytogtrasé med høy fart fra Oslo S og videre til f.eks. Drammen?

Statsråd Torild Skogsholm: Vi vil løpende vurdere hvor det er mest gunstig å satse på infrastruktur i Norge. Om det vil være på jernbane eller på andre måter, må vi vurdere løpende. Jeg kan ikke her og nå love at vi jobber videre i forhold til flytogtrasé videre til Drammen, men vi tenker på hvordan vi kan løse jernbaneutfordringene mest mulig effektivt, bl.a. i Oslo-området. Dette ligger inne i satsingen i forhold til Oslo-pakke II. Den delen av jernbanesatsingen som ligger inne i Oslo-pakke II, er viktig for å løse flere jernbaneutfordringer i hovedstadsregionen. Derfor er den satsingen vi har her nå, veldig viktig.

Helga Eggebø (SV): Jeg takker igjen for svaret.

Statsråden tok opp problemene med høyhastighetsbane i Norge sammenlignet med Europa, og argumenterte med at befolkningstettheten i Norge er helt annerledes. Men undersøkelser viser at flytrafikken mellom Østlandet og Vestlandet i Norge faktisk har et passasjergrunnlag på mer en tre millioner mennesker i året, noe som er flere reisende enn det som blir beregnet som nødvendig for å kunne satse på høyhastighetsbane i Europa.

Jeg ser det som positivt at statsråden ønsker å satse mer på miljøvennlig kollektivtransport – og lurer derfor på: Når vil det eventuelt være aktuelt for Regjeringen å komme tilbake til Stortinget med et konkret forslag som bidrar til en slik framtidrettet jernbanedebatt?

Statsråd Torild Skogsholm: Som jeg nevnte, ble norsk jernbanepolitikk behørig drøftet da Nasjonal transportplan ble behandlet i Stortinget for ikke så lenge siden. Samarbeidsregjeringen vil som sagt legge fram en stortingsmelding om kollektivtransport i løpet av våresesjonen, og der vil vi komme inn på hva som er viktig å satse på når vi tenker kollektivtransport framover.

S p ø r s m å l 19

Geir-Ketil Hansen (SV): «Vil statsråden sørge for at staten i sterkere grad bidrar til å få redusert flyprisene på kortbanenettet og stamrutenettet i Nord-Norge og mellom Nord-Norge og Sør-Norge, og hvilke virkemidler vil, etter statsrådets vurdering, være best for å nå en slik målsetting?»

Statsråd Torild Skogsholm: Regjeringen anser et godt og tjenlig flytilbud som helt nødvendig i et land med så store avstander som i Norge. Derfor bruker staten betydelige ressurser for å bidra til et godt og hensiktsmessig tilbud av lufttransporttjenester også til befolkningen i Nord-Norge. Dette gjelder både omfattende kjøp av flyrutetjenester og betydelige økonomiske overføringer til driften av lufthavnene i Nord-Norge.

Regjeringen har foreslått å fjerne passasjeravgiften på 256 kr for en tur-returreise fra og med 1. april 2002, hvilket vil bidra til at billettprisene kan reduseres tilsvarende på de viktige strekningene fra Bodø og Tromsø til Sør-Norge samt mellom Bodø og Tromsø, og for resten av landet som har denne avgiften i dag.

Luftfarten er et marked med fri konkurranse, dvs. fri prising og fri kapasitetsfastsettelse. Det er fri adgang for EØS-baserte flyselskaper til å etablere seg på ruter også internt i Norge. Liberaliseringen av luftfarten, som var en konsekvens av EØS-avtalen, innebærer at den tidligere relativt detaljerte statlige styringen av pris og kapasitet i rutetilbudet har bortfalt. En har derfor ingen direkte virkemidler fra myndighetenes side til å påvirke flyselskaperens fastleggelse av tilbudt kapasitet og prisstruktur.

For at fjerningen av flypassasjeravgiften skal virke positivt på konkurransen, er det nødvendig å redusere etableringshindre i det norske luftfartsmarkedet. Konkurransetilsynet, som har et generelt ansvar for å fremme

konkurransen også i dette markedet, er derfor bedt om å gå gjennom alle avtaler og ordninger som kan være et hinder mot etablering og konkurranse. Konkurransemyndighetene kan i særlige tilfeller gripe inn med virkemidler hvis et flyselskap misbruker dominerende stilling.

Det mest direkte virkemidlet staten har, er kjøp av flyrutetjenester, herunder fastsettelse av krav til tilbudt kapasitet og normalprisnivå på ruter i distriktene som ikke ville hatt en god nok transportstandard uten slikt offentlig kjøp. Departementet arbeider nå med utarbeidelse av kravspesifikasjoner i forhold til neste kontraktsperiode for slikt kjøp av flyrutetjenester fra og med 1. april 2003. Utlysningen av dette anbudet vil skje på nyåret, og nettopp priser er en sentral problemstilling i denne forbindelse.

Geir-Ketil Hansen (SV): Jeg takker statsråden for svaret. Det som er konkret foreslått i statsbudsjettet, er bortfall av passasjeravgiften, som vil få en konsekvens på 230 kr pr. billett generelt. Da vil jeg vise til at en fullprispillett i dag mellom Finnmark/Troms og Oslo tur-retur koster over 6 000 kr, og på kortbanenettet i Nordland f.eks. mellom kortbaneflyplassene og Bodø koster fra 2 000 til 2 500 kr. Det har vært en betydelig økning av prisene de siste årene. Og man kan si at en konsekvens av det er at rammevilkårene både for befolkningen og næringslivet i landsdelen er blitt betydelig forverret, fordi det ikke finnes alternative reisemåter dersom man skal reise hurtig. Luftfarten er, når det gjelder transport, selvfinansierende. Det har vært overskudd på Luftfartsverkets budsjett. Det ser det vel ikke ut til at det vil bli i framtiden. Men mitt poeng er at det å reise med fly er en nødvendighet og i så måte en kollektivtransport, på linje med f.eks. jernbane her på Østlandet. Så mitt tilleggs spørsmål til samferdselsministeren blir om ministeren er enig i at flyreiser er kollektivtransport i f.eks. Nord-Norge, og at man i budsjettsammenheng, på samme måten som man gjør det med NSB, er villig til å vurdere tiltak for å få ned flyprisene i framtiden.

Statsråd Torild Skogsholm: Det som nå blir påpekt, er jo helt riktig. Vi lever i et land som har store utfordringer transportmessig. Det er nettopp derfor det er viktig at vi har mulighet til å bruke det virkemidlet som vi kan bruke, og som vi bruker gjennom anbudsprosessen på kortbanenettet. Her har vi muligheten til å presse prisen så langt ned som vi kan, og det er viktig. Det gjør man gjennom forhandlinger, og samtidig går staten inn og kjøper tjenester her. Det gjør vi fordi vi mener at reisene ellers ville blitt for dyre. Dette er fra min side et klart signal om at luftfart er viktig i Norge. Det vil vi prioritere i framtiden også, bl.a. gjennom måten vi nå jobber med en ny anbudsrunde på. Vi bruker anbud bevisst for at vi skal få så lave billettpriser for passasjerene som mulig. Vi går også inn fra statens side og kjøper tjenester.

Geir-Ketil Hansen (SV): Jeg merker meg at ministeren viser til kortbanenettet når det gjelder kjøp av tjenester. Det har jo vært diskutert i Stortinget tidligere å få ut-

redet og sett på mulighetene for å gjøre det samme på stamrutenettet. Mitt spørsmål til ministeren blir om hun er villig til å se på om samme ordningen kan brukes på stamrutenettet mellom Nord-Norge og ut av landsdelen.

Statsråd Torild Skogsholm: I utgangspunktet bør det være sånn at når vi har et luftfartsmarked som vi har som en del av EØS, så ønsker vi å bruke den muligheten at også andre flyselskap skal ha anledning til å etablere seg her i landet og på den måten drive konkurranse, slik at også de reisende kan få lavere priser. Derfor er det fortsatt slik at stamrutenettet vil være litt annerledes enn kortbanenettet. Vi vil selvfølgelig – og jeg vil – følge med på hvordan prisene utvikler seg framover. Det er helt klart at luftfart, som det blir sagt her, er meget viktig i vårt land, så jeg kommer til å følge med på hvordan prisene utvikler seg. Vi har de mulighetene som er nevnt nå for å påvirke prisene på kortbanenettet, gjennom kjøp av tjenester og gjennom anbudsrunder. Det er det vi kommer til å bruke i første omgang. Ellers kommer vi til å følge nøye med på hva som skjer med prisene på stamrutenettet.

S p ø r s m å l 2 0

Per Roar Bredvold (FrP): Jeg ønsker å stille samferdselsministeren følgende spørsmål:

«Valgkampen i Hedmark, og sikkert også i andre fylker, var blant annet preget av temaet ekspressbuss og antall nye konsesjoner. Blant annet har Østerdal Billag AS søkt om fire nye ruter.

Kan statsråden love et raskt og positivt svar, slik at tilbudet til de reisende blir så godt som mulig?»

Statsråd Torild Skogsholm: Etablering av fylkeskryssende bussruter krever behovsprøvd løyve. Søknad skal sendes til fylkeskommunene, som er saksforberedende organer, og som kommer med tilrådinger. Endelig vedtak fattes av Samferdselsdepartementet. I behovsprøvingen skal det legges vekt på forholdet til jernbanen, fylkesinterne ruter, som er fylkeskommunenes ansvar, samt andre ekspressbussruter. I praksis har forholdet til jernbanen stått sentralt.

Gjennom Stortingets behandling av St.meld. nr. 46 for 1999–2000, Nasjonal transportplan 2002–2011, ble det åpnet for en oppmyking av løyvepolitikken i forhold til jernbanen i det sentrale østlandsområdet. I henhold til dette ble Busslink AS før sommeren tildelt seks løyver for seks høyfrekvente bussruter i dette området.

Jeg ønsker en mer liberal løyvepolitikk. Selv om dette vil kunne konkurrere med jernbanen, er det viktigst for meg samlet sett å få etablert et bedre kollektivtilbud. Politikkomleggingen på dette området vil bli drøftet i meldingen om kollektivtrafikk, som jeg tar sikte på å legge fram i vårsesjonen.

Etter det jeg kjenner til, har Østerdal Billag sammen med Gauldal Billag for tiden to søknader om nye ekspressbussløyver, nærmere bestemt mellom Trondheim og Oslo over Kvikne og Elverum, og mellom Folldal og

Trondheim over Alvdal og Kvikne. Søknadene er for tiden til behandling i Hedmark fylkeskommune. Etter at sakene er ferdigbehandlet i fylkeskommunen, vil sakene på vanlig måte oversendes departementet for avgjørelse.

Per Roar Bredvold (FrP): Jeg takker statsråden for svaret, som var en orientering om hvordan ting gjøres, og om hva som skal gjøres i framtiden.

Jeg er svært glad for de synspunkter statsråden hadde, at hun ønsker en liberal løyvepolitikk slik at vi får en bedre kollektivtrafikk. Det som er viktigst for meg – og sikkert for mange andre – er at vi får gode tilbud til en så lav pris som mulig.

Hamar Arbeiderblad har hatt en del artikler om bl.a. akkurat dette temaet. Der har man funnet ut at med den støtte som NSB Persontrafikk får, 59,8 mill. kr i året, kunne Østerdal Billag hatt tjue avganger hver dag og passasjerene kjørt gratis. Kan statsråden si noe om denne tanken?

Statsråd Torild Skogsholm: Når vi ønsker en mer liberal ekspressbusstopolitikk, betyr ikke det at vi skal ramme gode jernbaneløsninger hardt.

Vi har over tid brukt betydelige midler på jernbanen, så det er viktig at vi har gode jernbaneløsninger også. Men samtidig ser jeg at det ligger en fleksibilitet i slike ekspressbussruter, og så lenge det kan gi de reisende et godt tilbud, synes jeg det er all grunn til å se på slike løsninger også.

Per Roar Bredvold (FrP): Jeg takker statsråden for svaret.

Vi er enige om at ekspressbuss – ved at de kan stoppe hvor som helst – gir en fleksibilitet som tog vanskelig kan gi, og at man nå er blitt mer fleksibel på å gi hjelp.

Når vi er inne på økonomi: Jernbanen her skal skifte sviller for 350 mill. kr – det er summen jeg har hørt – som er en ganske betydelig sum. Rv 3, som går langs jernbanen her, hadde sårt trengt de kronene. Kan statsråden være med på en tanke der man overfører midler fra jernbanen til – i dette tilfellet – Rv 3, for å gjøre den både mer trafikksikker og på andre måter mer trafikkvennlig for dem som bruker den?

Statsråd Torild Skogsholm: Jeg tror det er viktig å gjøre oppmerksom på at for meg som samferdselsminister vil det ikke alltid være slik at valget er enten – eller.

Vi trenger en god jernbane i Norge. Derfor er det viktig å bruke penger på jernbanen. Det er også viktig å ha et godt veinett, som både er trafikksikkert, og som gir en bedre framkommelighet. Så når vi skal prioritere og må velge mellom jernbane og vei, vil det være snakk om hva som løser våre utfordringer best, både på kort og på lang sikt. Derfor er det viktig å satse både på jernbane og på vei.

S p ø r s m å l 2 1

Fra representanten Ågot Valle til samferdselsministeren:

«Hordaland vegkontor og Bergen kommune ønsker å bygge en ny parsell med 4 felt langs søndre innfartsåre. Byggingen pågår etter planer som er 22 år. Med unntak av Fjøsangerkrysset nekter vegkontoret å miljørevidere planene. Bergen kommune avslår å bruke bestemmelser om konsekvensutredning av planene. Forurensningsproblemene på strekningen er store i dag, og nye felt skal gi 60 pst. økt trafikk innen 2015.

Hvordan vil statsråden forhindre at ny motorveg inn mot Bergen blir bygget i strid med Grunnloven § 110 b?»

Presidenten: Dette spørsmålet er trukket tilbake. Vi vil nå ta opp spørsmål 16.

S p ø r s m å l 1 6

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Bendiks H. Arnesen til nærings- og handelsministeren, vil bli besvart av kommunal- og regionalministeren som rette vedkommende.

Bendiks H. Arnesen (A): Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til kommunal- og regionalministeren som rette vedkommende:

«Regional transportstøtte ble innført som et viktig virkemiddel for å bedre næringslivets konkurransemuligheter. Etter at det ble slutt på øremerkingen av disse midlene, har fylkeskommunene kuttet betydelig i ordningen.

Hva vil statsråden gjøre for å rette på dette forholdet?»

Statsråd Erna Solberg: Fra og med 1989 ble ansvaret for ordningen med transportstøtte flyttet fra Kommunal- og regionaldepartementet til den enkelte fylkeskommune, de første to årene via øremerkede rammer til transportstøtte. Men fra og med 1991 ble transportstøtten lagt inn i inntektssystemet. Det er i dag fire fylkeskommuner som praktiserer ordningen: Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Nordland og Troms. Med utgangspunkt i det tidligere nasjonale regelverket og EØS-reglementet har fylkeskommunene utformet egne regelverk tilpasset regionale forhold.

Norske bedrifter kan også motta indirekte transportstøtte, gjennom at differensiert arbeidsgiveravgift er godkjent i henhold til EØS-avtalen som en indirekte transportstøtteordning.

I distrikts- og regionalpolitikken har det de senere årene vært en bevisst strategi å satse på desentralisering og delegering av ansvar og myndighet. Det er en linje Samarbeidsregjeringen ønsker å følge opp. Fylkeskommunen har en viktig regional utviklingsrolle. Denne utviklingsrollen ble understreket av stortingsflertallet i forbindelse med behandlingen av oppgavefordelingsmeldingen. Fylkeskommunen har også etter plan- og bygningsloven et samordningsansvar for næringsutviklingen i fylket. Generelt ønsker Samarbeidsregjeringen å arbeide for mindre øremerking og detaljstyring av fylkeskommunenes rammer. Regional transportstøtte er ett av virkemidlene

fylkeskommunen på eget initiativ har muligheten for å tilby næringslivet.

Jeg anser det derfor ikke som aktuell politikk å øremerke midler til transportstøtte eller å gjeninnføre den regionale transportstøtteordningen som en statlig ordning.

Bendiks H. Arnesen (A): Jeg takker for svaret, men jeg må si jeg er skuffet over den defensive holdningen statsråden har til et så viktig spørsmål for næringslivet i denne landsdelen som ligger så langt unna markedet. Slik det fungerer i dag, er det faktisk slik at jo lenger fra markedet produsenten ligger, jo mindre transportstøtte får vedkommende.

Mange bedrifter i distriktene konkurrerer med svenske bedrifter, som mottar en betydelig transportstøtte. Meg bekjent tildeler Sverige nærmere 400 millioner svenske kroner i slik støtte til næringslivet. Med de store avstandene vi har i vårt land og liten eller ingen transportstøtte, sier det seg selv at konkurransen med det svenske næringslivet blir ganske håpløs. Derfor hadde jeg håpet at statsråden kunne vurdere en ordning med transportstøtte på linje med den de har i Sverige, og som eventuelt kan underlegges SND-systemet, slik jeg forstår det fungerer i Sverige.

Jeg spør igjen: Kan statsråden tenke seg å vurdere det svenske systemet?

Statsråd Erna Solberg: Departementet har i gjentatte enkeltsaker vurdert forskjellen mellom den svenske og den norske ordningen. Den vesentligste forskjellen er at i den norske ordningen er differensiert arbeidsgiveravgift å beregne som indirekte transportstøtte og skal motregnes i hver enkelt situasjon mot det beløpet en bedrift får, f.eks. fra fylkeskommunen, i transportstøtte. Det betyr at det fremstår som om norske bedrifter får betraktelig mindre i transportstøtte enn svenske bedrifter. Men der må man altså ut fra det EØS-regelverket vi må forholde oss til, også ta høyde for at den differensierte arbeidsgiveravgiften er en transportstøtte i internasjonal sammenheng. Derfor er jeg ikke enig i at vår transportstøtteordning – og heller ikke for de nordnorske fylkene – er dårligere for den enkelte bedrift enn det den svenske ordningen er. Det er mange som ikke ønsker å ta høyde for det faktum at vi er pålagt å regne inn effekten av differensiert arbeidsgiveravgift i den sammenhengen, men slik er det.

EØS-avtalen setter altså rammer for hva vi kan gjøre på statsstøtteområdet generelt sett. Og i tråd med det ønsket som et stortingsflertall har hatt om å utvikle fylkeskommunen mer når det gjelder den regionale utviklingsrollen, er jeg ikke i dag beredt til å si at vi vil revurdere å ta ut denne typen spørsmål av fylkeskommunens portefølje. Jeg personlig og mitt parti har vært uenig, men dette er grunnlaget for Samarbeidsregjeringens politikk.

Bendiks H. Arnesen (A): Jeg trodde faktisk at når det gjaldt den differensierte arbeidsgiveravgiften, hadde

den andre elementer i seg enn å kompensere for transport. Og jeg tror faktisk fortsatt at det er slik.

Jeg har lyst til å spørre statsråden: Tror ikke statsråden at det blir enda viktigere med slike utjevningstiltak som transportstøtte er, når man nå ser at SND skal bygges ned som virkemiddel for å fremme nyskaping og næringsliv i Distrikts-Norge? Tror ikke statsråden at slike utjevningstiltak er det som må til for å gi næringslivet i den nordlige landsdelen og andre distrikter muligheter til å konkurrere med det øvrige næringslivet i inn- og utland?

Statsråd Erna Solberg: Jeg er enig i at utjevningstiltak er viktig, og at de skal være bedriftsrettet i form av en transportstøtteordning. Men det er som sagt en ramme rundt vår transportstøtteordning som altså dreier seg om at differensiert arbeidsgiveravgift også teller med i forhold til hvilken støtte en kan gi en bedrift, som gjør at det er å oppfatte som en indirekte transportstøtte.

Jeg tror godt vi kan diskutere om vi skal ha andre modeller for dette. Men de enkeltksemlene jeg har på regnestykker om hva bedrifter har fått fra fylkeskommuner, og hvordan en vektlegger den differensierte arbeidsgiveravgiften, viser at vi har omtrent en like god ordning som Sverige på dette området. Så kan vi diskutere hva som skal skje fremover, men jeg er ikke beredt på at vi skal frata fylkeskommunen denne oppgaven på det nåværende tidspunkt.

Presidenten: Vi går tilbake til spørsmål 22.

S p ø r s m å l 2 2

Lena Jensen (SV): Jeg vil stille følgende spørsmål til kommunal- og regionalministeren:

«Ved Finnfjordbotn videregående skole i Troms er to kosovoalbanske gutter elever. Begge guttene har fått avslag på sine søknader om utvidet oppholdstillatelse i Norge og er nødt til å forlate landet uten en fullført utdanning.»

Er dette i tråd med Regjeringens politikk, og vil statsråden ta initiativ til en politisk gjennomgang av dette feltet?»

Statsråd Erna Solberg: Innledningsvis vil jeg si at jeg besvarte dette spørsmålet fra stortingsgruppen til SV i et brev datert 31. oktober 2001, og svaret der er i tråd med det svaret jeg gir nå.

Det er i tråd med Regjeringens politikk at personer som får avslag på søknad om asyl, skal forlate landet så raskt som mulig etter at de har fått beskjed om vedtaket. Det skal sterke grunner til for at de ikke skal gjøre det. Det er positivt at de som søker asyl i Norge, har en meningsfull tilværelse mens de er her som asylsøkere, enten ved å ta utdanning eller ved å jobbe. Dette kan imidlertid ikke forhindre at de skal returnere til hjemlandet når det er avklart at de ikke har krav på asyl eller opphold på annet grunnlag her i landet.

Utgangspunktet er at asylsøkere ikke har rett til inntak i videregående skole mens søknaden om asyl er til be-

handling. Det blir imidlertid gjort unntak for mindreårige asylsøkere, som får gå på videregående skole inntil de eventuelt får avslag på søknad om oppholdstillatelse i landet. Men når det avslaget kommer, mener vi altså at de bør reise ut av landet omgående.

Jeg ser ingen grunn til å endre praksis på dette området.

Lena Jensen (SV): Jeg vil først takke statsråden for svaret. Det var et veldig klart, men veldig lite nyansert svar. Jeg er veldig skuffet over svaret.

Denne saken har engasjert og opprørt et helt lokalsamfunn. Den har engasjert skoleledelsen, elever, lokalbefolkningen og kommunestyret. Ser statsråden det poenget som man har pekt på hele tiden, at disse guttene er midt i en utdanning som de på helt ordinært grunnlag har blitt opptatt til tidligere, og at det vil være både lite menneskelig og lite humanitært å sende disse guttene ut av landet før de har fått fullført sin påbegynte utdanning?

Statsråd Erna Solberg: I veldig mange saker som dreier seg om asylsøkere og flyktninger som har fått lov til å bli integrert og omgås nordmenn i vårt samfunn, er det faktisk slik at det er motreaksjoner om de er i arbeid eller om de går på skole, i det øyeblikket man sender dem ut. For meg som statsråd er det viktig å si at det asylinstituttet vi har, dreier seg om at folk som har behov for beskyttelse, skal få beskyttelse i Norge. Så skal vi legge til grunn også strengt humanitære kriterier knyttet til spesielle situasjoner, men det å fullføre et skoletilbud er etter min mening ikke et slikt strengt humanitært grunnlag.

Det er også slik at det er viktig at folk reiser tilbake til Kosovo i dag. Det er viktig at folk er med og bidrar for å bygge opp igjen landet sitt, og det har skjedd en ganske stor utvikling i Kosovo de senere årene, bl.a. innenfor skolesystemet. Nye skoler er bygd, og tilbudet er blitt bedre enn det var for et par år siden. Departementet har – i tillegg til SVs stortingsgruppe – også hatt korrespondanse med Finnfjordbotn videregående skole hvor disse barna er elever. Vi har gitt anbefalinger i dette brevet om hva de bør sørge for å få med seg av dokumentasjon for den utdanningen de tross alt har tatt her, slik at det lett kan omsettes i utdanningssystemet i Kosovo når de kommer hjem. Men vi synes som sagt ikke at dette er et sterkt nok humanitært grunnlag til at man skal få bli for å fullføre utdanning. Jo lenger man er borte, jo vanskeligere er det å komme tilbake.

Lena Jensen (SV): Det har vært flere lignende saker tidligere også, så dette er ikke det eneste eksemplet. Men jeg vil gjerne stille statsråden et spørsmål, fordi jeg ønsker å gå inn og diskutere og drøfte den politikken som gjennomføres i dag: Hvordan vil statsråden at jeg skal gå fram for å skape en dialog med Regjeringen i dag?

Statsråd Erna Solberg: Slik regelverket er nå, er det ikke lenger politisk behandling av enkeltsaker.

Jeg går ut fra at representanten mener at det er et spørsmål om prinsipper knyttet til det å få lov til å bli hvis man først er under utdanning. Det er i så fall et spørsmål der representanten står fritt til å ta opp til diskusjon i de ulike typer dokumenter som kan fremmes i Stortinget – og få en tilbakemelding fra Regjeringen, regjeringspartiene og stortingsflertallet på – om man ønsker å legge nye typer føringer på denne politikken. Så jeg foreslår at representanten bruker de vanlige formene som en stortingsrepresentant har med hensyn til å reise spørsmål til diskusjon på et prinsipielt grunnlag og ikke knyttet opp til helt konkrete saker, som vi altså ikke har til behandling i departementet, og hvor jeg ville bryte norsk lov hvis jeg skulle begynne å gå inn i de enkelte sakene.

K a r i L i s e H o l m b e r g hadde her gjeninntatt presidentplassen.

S p ø r s m å l 23

Signe Øye (A): Jeg vil få lov til å stille et spørsmål til kommunal- og regionalministeren:

«Mener statsråden at å åpne grensene for ufaglært arbeidskraft ikke vil gå utover de 60 000 arbeidssøkende her i landet?»

Statsråd Erna Solberg: Jeg er – akkurat som representanten Øye – opptatt av at de ca. 60 000 arbeidssøkende vi har her i landet, så raskt som mulig skal komme i arbeid. Jeg tror at vi samtidig må innse at mange bransjer i lengre tid ikke har klart å skaffe den arbeidskraften de trenger, til tross for de 60 000 arbeidssøkende. Aetats årlige bedriftsundersøkelse viste i mai i år at bedrifter i Norge trenger 40 000 flere arbeidstakere. Klarer vi ikke å dekke dette behovet, vil det gå ut over verdiskapningen generelt og vår evne til å løse mange viktige samfunnsoppgaver. Økt verdiskapning er nødvendig hvis vi også skal lykkes med å finne gode tilbud til mange av dem som i dag er arbeidssøkende. For å spissformulere det: Mangel på arbeidskraft nå kan gi flere arbeidsledige i fremtiden.

I mange tilfeller hvor arbeidsgivere har problemer med rekrutteringen, skyldes dette arbeidets art. Mange har f.eks. problemer med å rekruttere arbeidskraft til hardt fysisk arbeid eller til arbeid som er sterkt rutinepreget. Mange av dem som i dag er arbeidssøkende, eller som har en trygdeordning, men som ønsker å arbeide noe, har ikke fysisk kapasitet til å ta denne typen jobber. Samtidig er det geografiske forskjeller i ledigheten i Norge. Vi ønsker derfor å utvide adgangen til å hente ufaglært arbeidskraft fra utlandet. Regjeringen vil imidlertid ansvarliggjøre arbeidsgivere som vil rekruttere fra utlandet. Dette betyr bl.a. krav om å fremskaffe egnet bolig til arbeidstakeren.

Det er selvsagt en forutsetning at rekruttering fra utlandet ikke skal fortrenge tilgjengelig innenlandsk arbeidskraft. Vi er også bundet av EØS-avtalen, som krever at ledige stillinger må utlyses i hele EØS-området før de besettes med personer fra tredjeland. En adgang til å

hente arbeidskraft fra land utenfor EØS skal ikke innebære at arbeidsgivere får billigere arbeidskraft.

Signe Øye (A): Jeg takker statsråden for svaret, men hun svarer ikke på spørsmålet mitt.

Det er ikke slik at Arbeiderpartiet er mot økt arbeidsinnvandring, men vi er samtidig veldig opptatt av at vi skal fokusere på hvordan vi skal få de som står utenfor arbeidsmarkedet i dag, i jobb. Derfor burde det være ganske innlysende at vi satte alle krefter inn på å skaffe disse som er utenfor arbeidsmarkedet i dag, opplæring, arbeidsmarkedstiltak, slik at de kan komme inn i de ledige stillingene. Derfor er det også veldig viktig at vi nå satser på arbeidsmarkedstiltak, hjelp til videreutdanning og omskolering. Høyre vil som kjent ofte kutte i arbeidsmarkedstiltakene, og de kutter nå også i Aetat, som er nøkkelen for å få disse i jobb.

Kan statsråden bekrefte at den økte arbeidsinnvandringen av ufaglærte ikke betyr at Aetat og arbeidsmarkedstiltakene nedprioriteres?

Statsråd Erna Solberg: Vi har fremlagt et budsjett som opprettholder nivået på arbeidsmarkedstiltak på akkurat det samme nivået som det Stoltenberg-regjeringen fremmet. Vi har i tillegg jobbet lenge for å finne andre måter å formidle arbeidskraft på. Dette har også Stoltenberg-regjeringen fulgt opp etter at et flertall i Stortinget i fjor vedtok et forslag fra undertegnede som stortingsrepresentant om at man kan bruke andre formidlere enn bare Aetat også for vanskeligstilte. Vi tror det vil bety at flere av de 60 000 som er arbeidssøkende, pluss den store mengden som ikke kommer inn blant de 60 000, men som har en viss restarbeidsevne, personer som er trygdet, eller personer innenfor de mer vernede områdene som har funksjonshemninger av ulike typer, også i større grad kan komme inn på arbeidsmarkedet.

Hvis en bedrift ikke har funnet den kvalifiserte arbeidskraft de har søkt etter i Norge, men har funnet en person, f.eks. fra Øst-Europa, som kan løse problemene, og som vil bli god arbeidstaker, synes jeg det er unaturlig at det ikke er bedriftens vurdering av om denne personen kan gjøre jobben, som er avgjørende, men et regelverk som er vedtatt av Stortinget, og utlendingsloven. Det er en av grunnene til at jeg ønsker å liberalisere når det gjelder ufaglært arbeidskraft.

Signe Øye (A): Men det er litt pussig at ledigheten blant innvandrere her i landet faktisk er fem ganger så høy som blant nordmenn. Vi vet også at vi skal bosette et sted mellom 7 000 og 8 000 innvandrere i kommunene til neste år. Kommunene sier at det er et problem å ta imot innvandrere fordi de ikke får dem ut i jobb, og at de dermed blir veldig kostnadskrevenende. Selv faglærte innvandrere er faktisk ledige her i landet.

Vil ikke ytterligere arbeidsinnvandring av ufaglærte gjøre det enda vanskeligere å få de innvandrene som har fått oppholdstillatelse her i landet, i arbeid?

Statsråd Erna Solberg: Hvis en arbeidsgiver får kvalifiserte søkere til den jobben de har utlyst – og det er en plikt å utlyse den i Norge på forhånd – får de ikke lov til å søke om arbeidskraft utenfor EØS-området. Det betyr at det ikke er en person som er kvalifisert til å gjøre jobben, som fortreges ved at man får økt arbeidsinnvandring også når det gjelder ufaglærte. Det har vært et viktig krav i Sem-erklæringen og også et viktig krav i de forslagene som Høyre fremmet i Stortinget i vår om nettopp det samme, fordi vi skal hindre at det går på bekostning av de som allerede er arbeidssøkende i Norge.

I tillegg kommer vi til å gjøre det dyrere å ta inn arbeidskraft fra andre land, nettopp fordi vi stiller noen ekstra krav knyttet til bolig. Det i seg selv gjør jo at det vil være et sterkere motiv for å ansette personer som allerede er i Norge, samtidig som bedriften kanskje må ta en større opplæringskostnad i begynnelsen. Jeg tror derfor at vi er godt innenfor det å ta hensyn til at de 60 000 arbeidsledige i Norge skal komme seg i jobb før det blir aktuelt med arbeidsinnvandring. Men vi har et mobilitetsproblem i Norge. Det er arbeidsledige enkelte steder i landet, mens det andre steder er total mangel på arbeidskraft. Vi har altså noen problemer vi må løse internt, men noen må også kunne løses ved import.

S p ø r s m å l 2 4

May Hansen (SV): Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til miljøvernministeren:

«Den fryktede lakseparasitten Gyrodactylus salaris (Gyro) er nå påvist i et oppdrettsanlegg for regnbueørret på svensk side av Enningdalselva. Det er nå stor fare for at parasitten skal smitte laksestammen i Enningdalselva.

Hva vil statsråden gjøre for å hindre at Gyro spres til laksen i Enningdalselva?»

Statsråd Børge Brende: Opplysningene om at det var påvist Gyrodactylus salaris i det svenske oppdrettsanlegget i Bullaren, nådde Miljøverndepartementet i slutten av oktober. I et brev til den svenske jordbruksministeren den 2. november gav jeg uttrykk for sterk bekymring for at parasitten kan spres til den verdifulle laksebestanden i Enningdalselva, som også representanten var inne på, og bad om at det infiserte anlegget ble sanert fra svensk side så snart som overhodet mulig. I tillegg bad jeg henne medvirke til at det ikke blir drevet oppdrett av regnbueørret i nedbørsfeltet til Enningsdalselva i fremtiden.

Oppdrettsanlegget i Bullaren er et merdanlegg, dvs. et anlegg som benytter åpne merder som ligger ute i vannet. Dette regnes som den desidert mest risikofylte formen for oppdrett, på grunn av faren for sykdomsspredning og rømning.

Oppdrett av regnbueørret i Norge ble tidligere i all hovedsak drevet som oppdrett i merd i ferskvann. All slik oppdrett er nå avvirket, og det gis heller ikke tillatelse til nyetablering. Fordi regnbueørret kan fungere som vert for Gyro, gis det ikke nye tillatelser til oppdrett av denne

arten i ferskvann overhodet – verken i merdanlegg eller i landbaserte anlegg i Norge.

Siden påvisningen av parasitten har norske miljøvern- og veterinærmyndigheter vært i løpende kontakt med sine svenske kolleger. De foreløpige signalene fra svensk side tyder på svakheter i regelverket, og det fremkommer fra svensk side at det er vanskelig for svenske myndigheter å gjennomføre nødvendige saneringstiltak raskt. Dette spørsmålet vil bli nærmere avklart i et møte mellom svenske og norske fagmyndigheter som er planlagt i neste uke. Etter at møtet er avholdt, vil landbruksministeren og jeg vurdere hvordan vi skal håndtere saken videre i forhold til svenske myndigheter. Heldigvis er det ikke funnet Gyro i de prøvene som er tatt av villaksen i Enningsdalselva så langt, men vi kan likevel ikke være sikre på om parasitten alt har spredd seg til elva og vil nå intensivere overvåkingen av vassdraget. Det er det gitt beskjed om i dag tidlig, og det er nå igangsatt.

Etter min mening viser denne saken at det er nødvendig å styrke det langsiktige samarbeidet med våre naboland for å forhindre at *Gyrodactylus salaris* spres til nye områder. Jeg vil derfor sørge for at både utbruddet i Bullaren og det langsiktige arbeidet på dette området blir høyt prioritert fremover.

Jeg vil også legge til at den norske atlantiske laksen faktisk ikke tåler Gyro-smitte, mens den østersjøiske laksen over mange år har blitt vant til Gyro. Det er en annen genetisk laksestamme, og den tåler det. Det samme ser vi når det gjelder den russiske laksen som er knyttet til Østersjøområdet. Hvis den regnbueørreten som nå finnes i Bullaren, skulle komme ned i Halden-vassdraget, vil smitten derfor spre seg raskt, og laksen i det flotte vassdraget vil dø.

Nå må vi rett og slett først få til en forståelse i Sverige for at det faktisk er farlig med Gyro i Norge, noe det ikke er på samme måte i Sverige. Dette gis nå høy prioritet fra min side.

May Hansen (SV): Jeg takker for svaret fra miljøvernministeren og setter pris på at han reagerte så raskt på mitt – jeg velger å tro det – innsendte spørsmål, datert 1. november i år. Allerede 2. november sendte miljøvernministeren brev til den svenske jordbruksministeren, som han her var inne på. Miljøvernministerens engasjement når det gjelder Sellafjord, har vært veldig positivt, og jeg lurer nå på hvilke virkemidler han vil ta i bruk hvis ikke denne dialogen fører fram.

Statsråd Børge Brende: Jeg vil først si at representanten May Hansen har utvist et veldig bra engasjement, som jeg setter stor pris på, og som også er nødvendig for at vi skal nå frem.

I går ettermiddag tok jeg en telefon til den svenske jordbruksministeren og kom i en direkte dialog med henne. Det tror jeg faktisk var nødvendig for at vi skal få denne saken skikkelig på sporet. Under samtalen lovet jeg å sende henne tilleggsinformasjon utover det brevet jeg har sendt, og jeg ble lovt en tilbakemelding direkte fra den svenske jordbruksministeren i løpet av denne

uken. Hun har på helgens partikonferanse i Sosialdemokratene markert seg med å stenge alle bur for pelsoppdrett i Sverige, og hun er kjent for å ha et sterkt miljøengasjement. Jeg prøvde å komme gjennom med en forståelse for at laksen i Norge faktisk ikke tåler denne smitten, for da dør den ut. Å opprettholde et regnbueørretanlegg i Sverige, hvor det er stor fare for smitteoverføring til Haldenvassdraget, er ikke akseptabelt. Det er faktisk også slik at man kan stille spørsmål i forhold til de miljøkonvensjonene som fins. Der foregår det en gjennomgang, men først og fremst vil vi komme i en god dialog med svenskene, slik at de nå får en forståelse av problemet.

May Hansen (SV): Jeg takker igjen for svaret, men det er klart at dette haster veldig, det vet vi jo. Det er smale nasjonale interesser og nasjonalt lovverk som nå får store regionale miljøkonsekvenser for Norge, så jeg forventer at vi må handle framover, og at miljøvernministeren gjør det hvis ikke disse samtalene når fram.

Statsråd Børge Brende: Dilemmaet er at norske myndigheter faktisk ikke kan gå inn på svensk område og stenge og sanere et slikt anlegg, noe som ville ha skjedd hvis det hadde vært på norsk område. Derfor er vi helt avhengig av å få en dialog og en forståelse i Sverige for at dette anlegget skal saneres. Jeg har nå prøvd å gjøre mitt aller beste i forhold til dette overfor den svenske jordbruksministeren, og jeg er veldig glad for at hun har lovt meg tilbakemelding allerede denne uken.

Jeg har også bedt om at vi tenker gjennom nasjonale tiltak som kan gjennomføres hvis vi ikke skulle komme i mål. En mulighet – selvsagt rent teoretisk – finnes, og det er å sette opp en sil i elven. Problemet er at oppdrettsanlegget ligger høyt og Haldenvassdraget ligger lavt. Å sette en sil for å stoppe alt som kommer fra Bullaren, er teknisk veldig krevende. Det er dyrt og kanskje umulig, for vannstanden endrer seg, og det kan også få andre biologiske følger hvis man stopper det som naturlig skal komme nedover elven. Men som sagt – ettersom jeg er veldig opptatt av denne saken og veldig opptatt av at laksen i Haldenvassdraget skal bestå og ikke smittes – har jeg bedt om at vi tenker gjennom det som mange mener er en umulighet. Men først og fremst håper jeg nå at jeg når frem i denne dialogen.

S p ø r s m å l 25

Sylvia Brustad (A): Jeg vil få stille følgende spørsmål til miljøvernministeren:

«Det er viktig å sikre at alle kan ferdes fritt i strandsona. Selv om det er innført generelt byggeforbud i strandsona, bygges det likevel mye. Aftenposten skriver at det siden 1982 er gitt tillatelser til 7 800 nybygg rundt Oslofjorden. I Stoltenberg-regjeringens stortingsmelding om friluftsliv nevnes det tiltak som vil avgrense ytterligere bygging i strandsona. Da den nye Regjeringen ikke har trukket friluftsmeldinga, regner jeg med at statsråden støtter forslagene.

Når vil disse lovendringene bli forelagt Stortinget?»

Statsråd Børge Brende: Jeg er helt enig med representanten Sylvia Brustad i at det er viktig å sikre ferdsel for alle i strandsonen. Samarbeidsregjeringens politikk bygger på Sem-erklæringen. I denne erklæringen heter det at Regjeringen vil kartlegge utviklingen og sikre allemannsretten og allmennhetens tilgang til naturområder og strandsonen. Det er faktisk et særtegn i Norge i forhold til andre land at man i alle fall i utmarksterreng kan ferdes fritt og vanligvis ikke bli stoppet av folk som mener at man trenger seg inn på annen manns eiendom. Vi har noen flere utfordringer langs strandsonen, men derfor har også friluftsmeldingen dvelt ved det. Allemannsretten er fundamentet for friluftslivet i Norge og er godt forankret, som jeg har nevnt, i norsk tradisjon og til dels også i lovgivning. Den gir befolkningen bedre bruksmuligheter i friluft- og naturområdene enn de vi finner i mange andre land. Det er derfor viktig å verne om de verdiene som allemannsretten representerer.

Tallene fra Aftenposten viser at det er viktig at utviklingen i strandsonen følges nøye.

Stortingsmeldingen om friluftsliv som ligger til behandling i Stortinget, blir ikke trukket. Det betyr at jeg er enig i at det er viktig å videreføre strandsonesatsingen, altså fri ferdsel, med særlig vekt på informasjon og arealdokumentasjon. Jeg er også enig i at det er viktig å avgrense ytterligere bygging i strandsonen.

Planlovutvalget har i sin første delinnstilling foreslått endringer i bestemmelsene om dispensasjon og om byggeforbud i hundremetersbeltet langs sjøen, slik at byggeforbudet kan strammes inn. Disse forslagene vil bli fulgt opp og vurdert av Miljøverndepartementet gjennom en odelstingsproposisjon som planlegges lagt frem våren 2002.

Sylvia Brustad (A): Jeg er glad for signalene fra miljøvernministeren om å slå ring om allemannsretten, som er litt i strid med Høyres stortingsvalgprogram, som er klart på at lokale myndigheter fortsatt skal ha fritt fram, uansett negative konsekvenser – i hvert fall slik vi leste det – og at partiet ikke vil innskrenke den private eiendomsretten.

Kan miljøvernministeren forsikre om at Høyre, miljøvernministeren og Regjeringa vil støtte Arbeiderpartiets forslag om en ny regel i friluftsløven som strammer inn muligheten for å gi dispensasjon til å bygge i strandsonen, for å slå fast at retten til fri ferdsel uansett skal gjelde de første 25 meter fra strandsonen?

Statsråd Børge Brende: Jeg tror vi er enige om at allemannsretten er vesentlig, og at vi skal verne om den.

Nå går jo representanten inn på en del enkeltpunkter. For det første: Fri ferdsel i strandsonen er ganske riktig knyttet til friluftsløven og til formuleringene som ligger der. Friluftsløven er ikke trukket fra Regjeringens side, så det blir det stortingsbehandling av.

Når det gjelder byggeforbud i hundremetersonen, er det faktisk en del av plan- og bygningsloven og i og for seg ikke av friluftsløven. Hovedsakelig må vi følge opp Planlovutvalget, som omtaler disse spørsmålene. Men jeg tror man skal være klar over at en god del, faktisk hoveddelen, av sakene i Aftenpostens oppslag om bygging i hundremetersbeltet faktisk dreide seg om planer hvor det var en reguleringsendring og ikke dispensasjonsadgangen til kommunene som ble benyttet. Og når det gjelder reguleringsendring, har altså statlige myndigheter siden 1982 sittet og akseptert disse reguleringsendringene som innebærer bygging i strandsonen, uten å benytte den statlige innsigelsesretten som faktisk har eksistert.

Sylvia Brustad (A): Det kan vel ikke herske noe tvil om at det har skjedd en ganske betydelig undergraving av det stortingsvedtak som ble fattet her i huset for om lag 35 år siden, da Stortinget var veldig framsynt når det gjaldt byggeforbud i strandsonen. Vi kan godt ta en diskusjon om hvilket lovverk ting hører hjemme i, og jeg er selvfølgelig klar over at noe tilhører friluftsløven og andre ting tilhører plan- og bygningsloven. Men det som er det interessante spørsmålet her, er om man vil sette makt bak ordene om å trygge allmennhetens rett til fri ferdsel også i strandsonen, og at man faktisk akter å handle i den forbindelse.

Derfor er igjen mitt konkrete spørsmål: Vil Regjeringa og miljøvernministeren bidra til å støtte forslag fra Arbeiderpartiet som gjør at det blir vanskeligere å få dispensasjoner, og at det blir vanskeligere å få bygge i strandsonen, slik at vi faktisk kan sørge for at det blir mer allemannsrett og mer fri ferdsel? Det er det dette handler om. Ord er vel og bra, men det er handlinger som teller.

Statsråd Børge Brende: Når det gjelder fri ferdsel og den omtalen som ligger i friluftsmeldingen om en klarere definering av den frie ferdselsretten i beltet 25 m fra strandsonen, så har Samarbeidsregjeringen ikke trukket friluftsmeldingen, og det er også et svar på spørsmålet.

Det andre spørsmålet som stilles, er knyttet til den kommunale dispensasjonsadgangen. Miljøverndepartementet har under min ledelse nå gitt beskjed om at fylkesmennene skal følge nøye med i forhold til de plansaker som er til behandling, og også benytte seg av den statlige innsigelsesretten hvis det strider mot intensjonene. Dette er en innstramming.

I forhold til akkurat forslaget om å begrense den kommunale dispensasjonsadgangen, er mitt svar i tråd med det første svaret som jeg gav, at det ligger et forslag fra Planlovutvalget om dette. Det har Regjeringen til behandling, og jeg vil komme tilbake til Stortinget i løpet av våren i egnet form med en proposisjon og med Regjeringens konklusjoner i forhold til den delinnstillingen.

Presidenten: Sak nr. 1 på dagens kart er dermed ferdigbehandlet.

S a k n r . 2

Referat

1. (77) (St.prp. nr. 1, Tillegg nr. 3 (2001-2002 St.prp. nr. 1, Tillegg nr. 3
 Enst.: Sendes finanskomiteen. Budsjettkapitlene og romertallene i St.prp. nr. 1, Tillegg nr. 3 og 4 (2001-2002) foreslås fordelt på rammeområder og sendt de respektive komiteer i samsvar med Stortingets vedtak om fordeling til komiteene i Innst. S. nr. 2 (2001-2002). Nye kapitler og romertall som ikke ble fordelt i Innst. S. nr. 2, foreslås fordelt til komiteene slik:
St.prp. nr. 1, Tillegg nr. 3 (2001-2002):
 – Kap. 1040: Næringskomiteen, rammeområde 10
St.prp. nr. 1, Tillegg nr. 4 (2001-2002):
 – Romertall XV – f.o.m. kap. 1400 post 1 t.o.m. kap. 4441 post 2: Energi- og miljøkomiteen, rammeområde 13
 – Romertall XXVII: Energi- og miljøkomiteen, rammeområde 12
 – Romertall VI – f.o.m. kap. 301 post 1 t.o.m. kap. 3334 post 2: Familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, rammeområde 3
 – Romertall XVII og XVIII : Familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, rammeområde 1
 – Romertall XX: Finanskomiteen, rammeområde 20
 – Romertallene II og XIX: Finanskomiteen, rammeområde 22
 – Romertallene XXI til XXVI: Finanskomiteen, rammeområde 23
 – Kap. 310, 340, 341, 342, 3340, 3341, 3342 og romertallene III, IV, V og VI – f.o.m kap. 340 post 1 t.o.m kap. 3342 post 1 og 4 og romertallene VII og XIII – f.o.m. kap. 1020 postene 1 og 21 t.o.m. kap. 4023 post 1: Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, rammeområde 17
 – Kap. 1574, 4574 og romertallene VIII og XVI: Kommunalkomiteen, rammeområde 6
 – Kap. 3961, 5609 og romertall XII: Næringskomiteen, rammeområde 9
 – Kap. 1062, 4062 og romertall XIII – kap. 1062 post 1 og kap. 4062 post 1 og 2, romertall XIV: Samferdselskomiteen, rammeområde 18
 – Kap. 702, 708, 3708 og romertall IX: Sosialkomiteen, rammeområde 15
 – Romertall 2690 og romertallene X og XI: Sosialkomiteen, rammeområde 16
 – Romertall XV – f.o.m. kap. 1471 post 1 t.o.m. kap. 4471 post 4: Utenrikskomiteen, rammeområde 4
2. (78) Riksrevisjonen legger fram: 1 Ekstrakt av Norges statsregnskap og regnskap for administrasjonen av Svalbard for budsjetterminen 2000
 2 Saker for desisjon av Stortinget og saker til orientering
 (Dokument nr. 1 (2001 2002))
3. (79) Riksrevisjonens gjennomgåelse og vurdering av antegnelse til statsregnskapene for 1998-1999 desidert «Til observasjon» og en oppfølging av forvaltningsrevisjoner behandlet av Stortinget
 (Dokument nr. 3:1 (2001 2002))
4. (80) Riksrevisjonens kontroll med statsrådets (departementets) forvaltning av statens interesser i selskaper, banker mv. for 2000
 (Dokument nr. 3:2 (2001 2002))
5. (81) Riksrevisjonens undersøkelse om uførepensjon og yrkesrettet attføring
 (Dokument nr. 3:3 (2001 2002))
6. (82) Riksrevisjonens undersøkelse av regionale utviklingsprogrammer
 (Dokument nr. 3:4 (2001 2002))
7. (83) Riksrevisjonens undersøkelse av skatteoppkrevernes stedlige arbeidsgiverkontroll
 (Dokument nr. 3:5 (2001 2002))
 Enst.: Sendes kontroll- og konstitusjonskomiteen.
8. (84) Samtykke til ratifikasjon av en avtale med tilhørende vedlegg om endring av Konvensjon om opprettelse av Det europeiske frihandelsforbund (EFTA) av 4. januar 1960, undertegnet i Vaduz 21. juni 2001
 Enst.: Sendes utenrikskomiteen.

Møtet hevet kl. 13.35.
